

zelena dežela

Glasiło Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 127 / april 2015

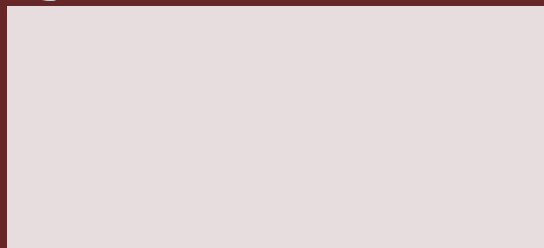
26. DRŽAVNA RAZSTAVA

DOBROTE

slovenskih kmetij

od 21. do 24. maja 2015

v minoritskem
samostanu na Ptuju

» CVETKO
ZUPANČIČ
predsednik
KGZS

Mineva velikonočno praznovanje in verjamem, da ste ga preživeli doživeto. Na kmetijah se v polnem teku opravljajo spomladanska dela. Tudi na KGZS tečejo aktivnosti na številnih področjih. Tokrat pa bi vas rad nagovoril, spoštovane kmetice, kmetje, člani zbornice, da v podporo in svojo korist izpolnite obrazec podpore za spremembo Zakona o dohodnini in Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč. Na ministrstvih žal ni posluha za spremembe in druge poti ni, kot da sami vložimo zahtevo sprememb zakonov z vašo podporo. Kar je po svoje tudi neke vrste priložnost, da izrazimo protest proti neprimerni politiki države. Zakaj, kaj in kako želimo spreminjati ter kaj pridobite kmetje s temi spremembami (če uspemo s to pobudo), je natančno predstavljeno v tej številki Zelene dežele, kjer sta objavljena tudi obrazca za podporo. Izpolnite ju, prinesite na upravno enoto, tam podpišite in pošljite nam. Če uspemo s to pobudo, bomo z resnim in enotnim pristopom dokazali vladi in politiki, da smo in bomo resen partner tudi še naprej. Zagotovo bodo naše zahteve v prihodnje bolj upoštevane.

Želim vam uspeha pri delu na kmetijah in nasploh ter vas še enkrat nagovarjam, da izkoristite priložnost za skupno podporo naših predlogov sprememb zakonov.

IZ VSEBINE

RUBRIKA	NASLOV ČLANKA	STRAN
NE PREZRITE	VARUJTE OPRAŠEVALCE; PODALJŠANO OBDOBJE DO UVELJAVITVE PREVOZNIC ZA LES; FINANCIRANJE DELOVANJA PRO V GOVEDOREJI	3
POGOVOR	DR. JOŽE PODGORŠEK: NE BOM ODPIRAL NOVIH FRONT	4
TEMA MESECA	IZ LETA V LETO VIŠJA KAKOVOST	6
	DOBROTE SLOVENSКИH KMETIJ – IZZIV Z DODANO VREDNOSTJO	8
	DOBROTE V NAJSTAREJŠEM SLOVENSLEM MESTU	9
AKTUALNO	DAVKI ZA KMETIJSKO IN GOZDARSKO DEJAVNOST	10
	ZA ZAKONE V KORIST SLOVENSKEGA KMETA	12
	OBRAZEC PODPORE DOHODNINA	15
	OBRAZEC PODPORE SKLAD	17
	ZA ODPRAVO VEČLETNE SISTEMSKЕ NAPAКE	19
	VPLIVI NA KLAVNO KAKOVOST GOVEDA	20
	UKINITEV MLEČNIH KVOT	21
NASVETI	PASTI PRI GRADNJI OBJEKTOV V KMETIJSTVU	22
	NOV IN ZDRAV NAČIN PRIDELAVE HRANE	24
	KORIŠČENJE INVESTICIJSKIH OLAJŠAV	25
DELO KGZS	POZIV ČLANOM ZA PODPORO SPREMEMB	26
	PODEŽELJE V MESTU OKUSI EU	27
VABIMO	KAR SEJEMO, TO ŽANJEMO	28
	POZIV PRIDELOVALCEM OLJK	29
NA KONCU	RECEPT: TOPLA HRENOVA OMAKA NAGRADNA UGANKA	30

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 127, april 2015 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Uredniški odbor: Danilo Markočič, Anita Jakuš, Anemarija Gerold, Vincenc Otoničar, Janko Rihtarič, Rok Sedminek • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: plakat DSK • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • Tisk: SET d.o.o. • Naklada: 79.000 izvodov

Varujte oprasaševalce

Za zaščito rastlin pred boleznimi in škodljivci se pogosto ni moč izogniti uporabi kemično-sintetičnih sredstev za varstvo rastlin. Pri tem obstaja nevarnost, da pride do zastrupitve koristnih žuželk. V prvi vrsti so to čebele, poleg njih pa še čmrlji, metulji, divje živeče čebele in druge. Na sredstvih, ki so nevarna za čebele, je na embalaži natisnjen opozorilni znak, na katerega bodite še posebej pozorni in še toliko bolj previdno ravnajte s takim sredstvom.

Pred uporabo fitofarmaceutskih sredstev (FFS) natančno preberite priložena navodila o uporabi in izvajajte varstvo rastlin v skladu z njimi. Posebej bodite pozorni na opozorila in navodila, povezana z varovanjem čebel:

- Pred uporabo FFS odstranimo cvetočo podrast v trajnih nasadih.
- FFS nanašamo na način, da ne pride do zanašanja na sosednje cvetoče površine.
- Na cvetočih gojenih rastlinah ne smemo uporabljati sistemskih, čebelam nevarnih FFS.
- Uporaba kontaktnih, čebelam nevarnih FFS je v času cvetenja gojenih rastlin dovoljena le v nočnem času od dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom, razen če je na etiketi in navodilu za uporabo navedeno, da je uporaba tega FFS v celoti prepovedana v času cvetenja.

Seznam čebelam nevarnih snovi je dostopen na spletnih straneh Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Podaljšano obdobje do uveljavitve prevoznic za les

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je v začetku februarja podala pobudo za časovni odmik uporabe prevoznic za les ter predlagala podaljšanje generalnih odločb. Ministrstvo je potrebno spremembo zakona o gozdovih že vložilo v nadaljnji nujni postopek, pri čemer se predlaga odlog uveljavitve prevoznic za les do 31. decembra 2016.

KGZS pozdravlja hitro ukrepanje, pri čemer pa je dodatno predlagala še rešitve za zmanjšanje administracije pri lastniku. Še vedno namreč velja, da morajo lastniki gozdov voditi listino o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti. V nasprotnem primeru je kazen od 150 do 400 evrov.

KGZS pričakuje, da bo tudi v tem delu v prihodnje prišlo do poenostavitve, ki bo skladna z evropsko uredbo 995/2010. Na sestanku, ki je potekal 5. marca, so se tako predstavniki KGZS kot tudi predstavniki ministrstva strinjali, da je treba kontrolo v prihodnje preusmeriti na prevoznike in trgovce ter ne le na lastnike gozdov. Preglede trgovanja z lesom oziroma, ali je bil ta les legalno posekan, bo potrebno urejati z ločenim zakonom in kontrolirati predvsem les, ki prihaja iz tretjih držav.

» MIHAEL KOPRIVNIKAR

Financiranje delovanja priznanih rejskih organizacij v govedoreji

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije je v skladu z Zakonom o živinoreji podelilo koncesije za opravljanje javne službe strokovnih nalog v živinoreji na področju govedoreje priznanim rejskim organizacijam (PRO). Te so v skladu z zakonodajo odgovorne za izvajanje potrjenih rejskih programov za posamezne pasme govedi. Zakonodaja tako PRO nalaga veliko obveznosti in odgovornosti, ne zagotavlja pa jim načina financiranja. PRO se zato že vrsto let zavzemajo za zagotovitev načina financiranja, s katerim bi dvignile svojo prepoznavnost in izboljšale delovanje.

Zakon o živinoreji v svojem 80. členu omogoča PRO sofinanciranje delovanja iz naslova izvajanja osemenjevanje in pripusta na pripustnih postajah. PRO so zato za svoje delovanje in promocijo rejskega in strokovnega dela skupaj s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije (KGZS) in Govedorejskim poslovnim združenjem (GPZ) sklenile pogodbo, s katero si preko v RS prodanih doz semena zagotavljajo financiranje.

Ker so pravna mnenja glede zakonske podlage, ki po našem mnenju omogoča financiranje PRO, različna, še ni prišlo do realizacije financiranja PRO po dozi semena. Ko bodo vse dile-

me razrešene, bodo osemenjevalni centri kmetijsko-gozdarskih zavodov znotraj KGZS in Distribucijski center bikovega semena GPZ objavili nove cene, v katerih bo vsaka doza bikovega semena dražja za 0,5 evra. Posamezna PRO bo tako od vsake v RS prodane doze semena pasme, za katero ima status PRO, prejela zbrana finančna sredstva.

Ta sredstva bodo PRO namensko porabile za promocijo delovanja PRO, organizacijo izobraževanja in usposabljanja rejcev, organizacijo strokovnih ekskurzij, organizacijo avkcij, sejmov in razstav živali, udeležbo na sejmih, razstavah

in kongresih, delovanje organov zvez in društev, plačilo članarine za članstva v mednarodnih organizacijah, izvedbe projektov PRO, povezanih z izvajanjem rejskega programa.

Poudarjamo, da imajo koristi od delovanja PRO tako rejci, ki so svoje živali vključili v izvajanje rejskega programa, kakor tudi rejci, ki tega niso storili. Vsi namreč koristijo dosežke rejskega in strokovnega dela, ki ga vodijo PRO, v obliki večjega selekcijskega/genetskega napredka.

» DANILO POTOKAR

Vodja sektorja za živinorejo
KGZS

Ne bom odpiral novih front

Februarja je vlada imenovala dr. Jožeta Podgorška za varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano.

Kaj se dalo postoriti v dobrem mesecu opravljanja funkcije?

Začetek dela varuha je sovpadal s posvetom Zadrúžne zveze Slovenije, kjer sem srečal deležnike v prehranski verigi. V okviru posveta je bila okrogla miza, na kateri so sodelovali deležniki v verigi od njive do mize, med njimi tudi predstavniki trgovcev. Slednji so vsi po vrsti zagotavljali, da so zelo zainteresirani za odkup kakovostnih domačih kmetijskih pridelkov in izdelkov, da jih bodo pošteno plačali ... Tem trditvam sem oporekal. Imam lastne izkušnje in vem, da so bili pri vseh treh največjih trgovcih prisotni primeri nepoštenih praks. In tu je srž problema. Nepoštene prakse pomenijo negotovost in otežujejo dolgoročne naložbe v kmetijo.

Potrošniki lahko k pravičnejšim odnosom prispevajo tako, da dajo ob nakupu prednost slovenskim živilom.

Vendar naj poudarim, da moj namen ni odpirati novih front. Nam bo koristil le partnerski odnos. V prvi fazi bom

deležnike, ki izvajajo nepoštene prakse, neposredno opozoril. Vsakega posamezno in potem se bomo pogovorili o odpravljanju nepravilnosti.

Na varuha se bodo obračali predvsem šibkejši člani verige...?

Tako je. Pred kratkim sem slišal posrečeno primerjavo. Pisarna varuha bo spovednica, varuh pa spovednik. Ta bo lahko brez tveganja, da bi imel poslovne težave, povedal greh in zamolčal tistega, ki je nanj opozoril. Varuh bo lahko neobremenjeno opozarjal na nepravilnosti.

Najprej imamo pred očmi nepoštene odnose trgovcev, vendar so primeri tudi med kmeti in zadrugami ter živilskopredelovalno industrijo. Največkrat je to neredno plačevanje. Moram pa povedati nekaj tudi v prid trgovcev. Pred leti so marže pri zelenjavi znašale tudi do 400 odstotkov, sedaj pa so do 150 odstotkov.

Koliko lahko varuh posega v odnose?

Varuh nima pooblastil za neposredno poseganje v pogodbene odnose. Uradno ne more zahtevati pogodb in sankcij. Lahko pa posreduje primere na Agencijo za varstvo konkurence (AVK),

Jože Podgoršek je dekan in višji predavatelj Visoke šole za upravljanje podeželja Grm ter višješolski predavatelj na Višji strokovni šoli Grm. Prihaja s kmetije, na kateri pridelujejo zelenjavo, zato dobro pozna razmerja v verigi od njive do mize.

ki lahko ukrepa. Ta lahko zateva poročila za trgovske verige o rokih plačil. Neplačevanje v roku, ki je opredeljeno v pogodbi, lahko sankcionira. Varuh lahko namigne, kaj naj AVK preverja, zato je AVK pomemben sogovornik varuha.

Koliko lahko k pravičnejšim odnosom od njive do mize prispevajo potrošniki in kaj s tem pridobijo?

Potrošniki lahko reagirajo na različne načine. Pri preprečevanju primerov nepoštenih praks so najmočnejše »orožje« dejstva, takoj za njimi pa potrošniki – javnost, saj se je vsi bojijo.

Ob preprečevanju primerov slabih praks lahko pridobijo potrošniki na varni hrani ob pogoj, da bo veriga trajnostna in trdna – da ne bo nihče nikogar uničeval na račun lastnih dobičkov. Potrošniki lahko k pra-

DOSEGLJIVOST VARUHA:

vsak torek od 13.–17. ure na MKGP, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, pisarna št. 410, tel.: 01 478 90 87, e-naslov: joze.podgorsek@gov.si.

vičnejšim odnosom prispevajo tako, da dajo ob nakupu prednost slovenskim živilom. Tu je moč potrošnikov. Hkrati lahko ob opozarjanju na primere nepoštenih praks le-te prepoznajo in se odločajo za nakupe, ki temeljijo na trajnostni prehranski verigi.

Najmočnejši člen v verigi so trgovine, najšibkejši so kmetje. Kje je živilskopredelovalna industrija (ŽPI)?

ŽPI je precej neblogljena. Je v primežu med kmeti in trgovci in jo stiskajo z obeh strani. Nisem si mislil, da je med trgovci in ŽPI toliko nepoštenih praks. Pri teh so trgovci zelo inovativni, v pogodbah so vedno nove postavke, ki zmanjšujejo prihodke dobaviteljev.

Za našo ŽPI je pomembna sprememba lastništva največjega trgovca. Mesne izdelke, trajno mleko in še kaj je možno brez težav prepeljati na večje razdalje. Tako je bil npr. na policah največjega trgovca pred velikonočnimi prazniki dalmatinski pršut, ki ga je marsikdo kupil, saj ga je zanimalo, kakšen je. S tem se je zmanjšala prodaja kraškega pršuta. Tako se dogaja tudi pri drugih trajnih izdelkih.

Ključno je povezovanje med kmeti in zadrugami, pa tudi med zadrugami.

Drugačen je položaj pri pridelkih, ki slabše prenašajo

transport, zato so to priložnosti za našega kmeta.

Kot varuh boste imeli pregled nad slabimi in dobrimi poslovnimi praksami. Lahko navedete že kakšen primer?

Skoraj v vseh segmentih so primeri nepoštenih praks. Od tega, da se ne upoštevajo zaveze o neto neto ceni, da trgovci uveljavljajo super rabate, super rabat 1, super rabat 2, kalo ..., ki gredo tudi preko desetih odstotkov.

V finančnem toku pa so se pojavila podjetja – posredniki, ki niso banke. Preko njih želijo trgovci plačevati dobaviteljem in to vzame dobavitelju še slab odstotek zaslužka.

Slovenski kmetje imajo večino ma šibko pogajalsko izhodišče.

Kako bi ga lahko izboljšali?

Nič novega ne bom povedal. Ključno je povezovanje med kmeti in zadrugami, pa tudi med zadrugami. Primer uspešnega sodelovanja je med eno večjih vrtnarskih kmetij na Dolenjskem in Kmetijsko zadrugo Krka. Na kmetiji pridelajo okrog tisoč ton zelenjave in vso prodajo preko zadruge. To je četrtnina zelenjave, ki jo odkupi KZ Krka. Gre za trajno sodelovanje, kjer zadruga kmetiji dobavlja repromaterial po ugodnejših cenah, saj kmetija plačuje vnaprej, prav tako pa tudi zadruga plačuje pridelke z avansom.

» MARJAN PAPEŽ

V primeru naravnih nesreč šteje zanesljivost, zaupanje in tradicija.

Izkoristite številne novosti:

- ✓ nižja odbitna franšiza,
- ✓ 15 % popust za nove zavarovance,
- ✓ 15 % popust za mlade prevzemnike kmetij,
- ✓ dodatni popust za imetnike Triglav kompleta,
- ✓ do 10 % stalnostni popust,
- ✓ dodatna ugodnost v naslednjem zavarovalnem letu.

Posevki in plodovi

Zavarovalnica Triglav

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Iz leta v leto višja kakovost

Osrednji spomladanski promocijski dogodek na področju kmetijstva, ki ga organizirajo Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, kmetijska svetovalna služba, Mestna občina Ptuj in KGZS – Zavod Ptuj v sodelovanju z ostalimi kmetijsko-gozdarskimi zavodi in ob podpori Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je ocenjevanje in razstava Dobrote slovenskih kmetij (DSK).

Šestindvajsetič se bodo od 21. do 24. maja hodniki in dvorane minoritskega samostana na Ptuj prelevili v razstavne prostore dobrot s slovenskih kmetij, zraka pa bodo preplavile omamne vonjave krušnih izdelkov pa tudi številnih drugih dobrot, ki jih ocenjujejo v trinajstih kategorijah. Nekaj informacij o dogodku nam je povedal predsednik organizacijskega odbora, vodja ptujске enote kmetijske svetovalne službe Peter Pribožič.

Nam lahko predstavite dobrote slovenskih kmetij v številkah?

Letos imamo že 26. državno razstavo. V okviru razstave je zastopanih 13 skupin izdelkov. To so krušni, mlečni in mesni, marmelade, vložena zelenjava, kisi, olja, sokovi, suho sadje, vino, žganja in sadna vina. Znotraj skupin so izdelki razdeljeni v podskupine in na ta način je pokrita široka paleta domačih izdelkov.

Podatki o prejetih priznanjih v petindvajsetih letih organiziranja razstav prikazujejo pomembne premike v kakovosti izdelkov in pomen vsakoletnega ocenjevanja in sodelovanja na razstavi za potrebe trženja in promocije.

V letu 2015 je v ocenjevanje prijavljenih 1167 izdelkov in med njimi kar 248 izdelkov iz mleka, kjer prevladujejo registrirane kmetije za predelavo mleka.

Čemu pripisujete dejstvo, da je letos prvič v zgodovini v ocenjevanju največ mlečnih izdelkov? Predelava mleka na kmetijah se povečuje, kmetije se za ta namen registrirajo za predelavo in prodajo, urejajo si prostore za male predelave in zaradi promocije in preverjanja kakovosti so zainteresirane za sodelovanje. Prejeto priznanje na Dobrotah slovenskih kmetij na državni razstavi je za kmetijo velik dosežek, ki ga lahko izkoristi za promocijo svoje dejavnosti. Povratna informacija ocenjevalnega zapisnika pokaže kakovost izdelka in kje morda lahko še kaj izboljšajo. Zato je sodelovanje na razstavi tako pomembno in zelo pomaga pri izboljšanju kakovosti in seveda pri učinkovitosti promocije.

Na razstavi je vsako leto posebna pozornost namenjena eni slovenski pokrajini. Katera je letos in s čim bo pripomogla k dodani vrednosti razstave?

Letos je to Primorska, zato že tečejo priprave skupaj s kme-

Število podeljenih priznanj na Dobrotah slovenskih kmetij v petindvajsetih letih

Vrsta priznanja	Do 2009	2010	2011	2012	2013	2014	Skupaj
Bronasto	3150	280	279	268	205	196	4348
Srebrno	3256	298	367	354	325	319	4919
Zlato	3373	374	462	471	473	582	5735

Prejemniki zlatih priznanj trikrat zapored prejmejo znak kakovosti in teh je bilo do lanskega leta podeljenih 752.

Peter Pribožič, predsednik organizacijskega odbora razstave Dobrote slovenskih kmetij

tijsko-gozdarskim zavodom iz Nove Gorice, njihovo kmetijsko svetovalno službo. Celostna podoba promocijskih materialov od plakata, letakov, razglednic z recepti je v znaku Primorske. Treba je poudariti, da Primorska tradicionalno dobro sodeluje na Dobrotah slovenskih kmetij, prijavljenih je 179 izdelkov. Primorska se bo predstavila v kulturnem programu, pripravlja se predstavitev oljčnih olj, na stojnicah

bodo kmetije s Primorske in povabljeni je tudi Biotehniška šola iz Nove Gorice.

Kakšni so trendi pri strukturi sodelujočih kmetij?

Od ljubiteljsstva se sedaj v strukturi sodelujočih kmetij pojavlja vedno več specializiranih kmetij, ki so svojo pridelavo nadgradili s predelavo in trženjem dobrot. Izziv za predelavo na kmetijah je lahko tako za velike kmetije kot male. Gotovo pa je v predelavi in trženju domačih izdelkov veliko priložnosti za male kmetije, ki v strukturi slovenskih kmetij prevladujejo. Z dodano vrednostjo, ki jo v predelavi dosežejo, se prihodki na kmetijah bistveno povečajo in odpirajo se nova delovna mesta na podeželju.

Kaj pridobijo kmetije s sodelovanjem v ocenjevanju in na razstavi Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj?

Kmetijam je preveritev izdelkov na ocenjevanju, prejeta priznanje in vključenost v promocijo Dobrot slovenskih kmetij samo pomoč pri uveljavljanju na lokalnem trgu. Srečevanje na razstavi z drugimi kmetijami iz domovine in zamejstva je dodatni dejavnik, ki koristi razvoju dejavnosti. Na razstavi kmetije spoznavajo, kako so izdelki pripravljani za trg in na kaj morajo biti pozorni.

Nekatere kategorije izdelkov s slovenskih kmetij so bile že ocenjene. Kakšen je prvi vtis?

Ocenjeni so že sokovi, suho sadje, konzervirana zelenjava, kompoti, marmelade, olja, kisi. Podatki že kažejo, da bo tudi v letu 2015 veliko izdelkov nagrajenih in v ponos sodelujočim kmetijam. Ocenjene skupine izdelkov so v veliki večini na-

rejene na kmetijah, ki se s temi izdelki že uveljavljajo na lokalnem trgu, kar je dodatni razlog, da je izdelek kakovosten po senzorični vrednosti. Vsak kupec se namreč rad vrača tja, kjer je zadovoljen s kakovostjo izdelka. Predelava sadja in zelenjave je primerna rešitev za male kmetije in tiste, ki iščejo možnost zaposlitve na kmetijah, da ostajajo mladi na kmetijah in si zagotovijo prihodnost v izdelavi in trženju domačih izdelkov.

Kateri pa so argumenti, da se bralci Zelene dežele med 21. in 24. majem odpravijo na Ptuj?

Obiskati razstavo Dobrote slovenskih kmetij je lahko način, kako bomo spoznali pestrost slovenskega podeželja, ki jo prinašajo razstavljenе dobrote. Na enem mestu sreča-

mo izdelke od Primorske do Prekmurja in zraven še iz zamejstva. Tu bo priložnost spoznati izdelke, se srečati s kmetijami, poskusiti izdelke na stojnicah in morda kupiti tudi kaj za domov. V štirih dneh bo priložnost naučiti se tudi kulturnega programa in se udeležiti strokovno-izobraževalnih vsebin. Obisk je možen v organiziranih skupinah ali pa družinski obisk, ko si poleg razstave lahko obiskovalci ogledajo tudi pokrajino med Halozami in Slovenskimi Goricami.

Pričakujemo vas na Dobrotah slovenskih kmetij v čim večjem številu, da na enem mestu spoznate, kaj znajo ustvariti preproste kmečke roke slovenskih kmetov. Dobrote slovenskih kmetij so tudi rezultat dobrega strokovnega dela Javne službe kmetij-

skega svetovanja s slovenskimi kmetijami na področju pridelave in predelave ter trženja domačih izdelkov. Organizatorji in razstavljalci bodimo vsi bolj samozavestni in ponosni na slovensko hrano, pridelano z znanim poreklom, katero naj ima potrošnik možnost poiskati povsod po Sloveniji.

»MARJAN PAPEŽ

PROGRAM 26. državne razstave DOBROTE SLOVENSkih KMETIJ

21. do 24. maja 2015 v minoritskem samostanu na Ptuj

Četrtek, 21. maj

- 10.00 Slovesno odprtje razstave v minoritskem samostanu na Ptuj
- 13.30 Strokovni posvet na temo: **Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah**
- 9.–18 Dan Haloz v Krempljevi ulici

Petek, 22. maj

- 10.00 Posvet na temo: **Mreženje na podeželju**
- 11.00 Podelitev nagrad nagrajencem likovnega natečaja
- 9.–14 Dan šol na dvorišču minoritskega samostana

Sobota, 23. maj

- 10.00 Predstavitev starodobnih traktorjev in kmetijske mehanizacije (do 14.00)
- 11.00 Nastop folklornih skupin na dvorišču samostana – Folkfest
- 13.00 Razglasitev rezultatov in podelitev priznanj za nagrajene izdelke

Nedelja, 24. maj

- 10.00 Slavnostna maša v minoritski cerkvi
- 10.00 Praznik sira s tržnico mlečnih izdelkov (do 14.00)
- 11.00 Razglasitev rezultatov in podelitev priznanj za nagrajene izdelke
- 16.00 Javna radijska oddaja Radia Ptuj »Med ljudskimi pevci in godci«
- 18.00 Zaprtje razstave

Dobrote bodo na ogled v četrtek, petek, soboto in nedeljo od 9. do 18. ure. Poleg ogleda razstave sta možna tudi pokušnja in nakup dobrot na dvorišču minoritskega samostana in pred njim. Strokovni posveti bodo v pokritem prostoru na zunanjem dvorišču minoritskega samostana. V času razstave bodo na dvorišču samostana tudi predstavitve domačih obrti. Dnevi odprtih vrat Biotehniške šole Ptuj od 22. do 25. maja 2015 na šolskem posestvu Turnišče pri Ptuj.

Dobrodošli na Ptuj, v mestu tisočerih dobrot!

Dodatne informacije:

KGZS Zavod Ptuj, tel.: 02 749 31 10;

e-naslov: tajnistvo@kgz-ptuj.si.

Dobrote slovenskih kmetij – izziv z dodano vrednostjo

Mnenja primorskih kmetov o vlogi in pomenu Dobrot slovenskih kmetij za njihovo delo

Letošnja razstava Dobrote slovenskih kmetij (DSK) je posvečena Primorski, zato smo nekaj kmetijam s Primorske, ki sodelujejo na razstavi Dobrote slovenskih kmetij, zastavili vprašanja o tem, kdaj so prvič sodelovali, na kateri dosežek so najbolj ponosni, zakaj sodelujejo na DSK, kakšni so promocijski učinki znaka DSK in kaj pričakujejo v prihodnje.

Domačija Munda, Tatjana in Vlado Munda, Liminjan pri Portorožu:

Sodelovati smo pričeli v letu 2011 z enim vzorcem in nato naslednja leta tudi z več vzorci. Ponosni smo na vse dosedanje dosežke, tudi na tiste, ki niso bili ocenjeni najbolj prestižno, seveda pa najbolj na našega paradnega konja – ekstra deviško oljčno olje, za katerega smo leta 2013 dobili tudi najvišje priznanje – znak kakovosti.

Priznanja, ki jih dosežemo na tem tekmovanju, pomenijo potrditev našega dosedanjega kakovostnega dela. Sodelujemo tudi zato, da ostalim dokažemo, kaj smo sposobni. Za naša oljna olja dosegamo tudi drugod najvišja priznanja. Je pa ta znak kakovosti še ena potrditev, da znamo, poleg v tujini, dosegati najvišja priznanja tudi na domačih – slovenskih tleh. Vsako priznanje pomeni dodatno potrditev kakovosti in temu primerno se naši izdelki bolje prodajajo.

Naša pričakovanja so še nadalje sodelovati z našimi vrhunskimi izdelki in dobiti temu primerna ustrezna priznanja. Seveda pričakujemo še nadaljnjo ozaveščenost ljudi, da je naše domače, lokalno pridelano nekaj, kar si zasluži vso pozornost kupcev.

Kmetija Na ravan Judita Demšar, Cerkljanski vrh, Cerkno:

Na ocenjevanju dobrote slovenskih kmetij sodelujem že od samega začetka. Prva leta sem sodelovala s krušnimi izdelki, ko smo začeli s predelavo mleka na kmetiji, pa sodelujemo z mlečnimi izdelki. Ponosna sem na šest znakov kakovosti, ki sem jih prejela na tem ocenjevanju.

DSK mi pomenijo potrditev za moje delo in izziv biti vedno boljši. Sicer pa je treba delati na kakovosti svojih izdelkov vsak dan in ne samo takrat, ko je ocenjevanje. Najvažnejše priznanje, ki ga dobimo, je za nas zadovoljen kupec, ki se rad vrača. Opažamo, da kupci tudi vedno bolj poznajo oznake Dobrot s slovenskih kmetij, predvsem v času razstave, ko se o prireditvi veliko govori v medijih. Na Dobrotah slovenskih kmetij želim sodelovati tudi v bodoče.

Vinarstvo Rebula, Dušan in Roman Rebula, Brestovica pri Komnu:

Na ocenjevanju dobrote slovenskih kmetij sodelujemo približno petnajst let, mogoče še kako leto več. Ponosni smo na vsa prizna-

nja, ki smo jih dobili, seveda pa najbolj na znake kakovosti, ki odražajo stabilno kakovost več let zapored.

Dobrote slovenskih kmetij so nam potrditev, da na kmetiji vzdržujemo kakovost izdelkov čez vsa leta na isti ali boljši ravni. Na ocenjevanjih pa sodelujemo, ker podpiramo pridelavo in predelavo domačih kmečkih izdelkov.

Čedalje več ljudi ve za prireditve na Ptuj in tudi čedalje več ljudi povprašuje, če oddajamo izdelke na ocenjevanje na DSK. Mislim da se pri prodaji nekaj pozna, ni pa to odločujoči dejavnik. So pa priznanja z ocenjevanj dodatna potrditev kakovosti. Pričakujemo, da se ta prireditve v prihodnosti obdrži na takšni ravni, kot je sedaj. Pohvalno besedo damo celotni ekipi, saj vsako leto prireditve izpelje popolno.

»MARJAN PAPEŽ

DOBROTE

slovenskih kmetij

od 21. do 24. maja 2015 na Ptuj

Tradicionalna šestindvajseta razstava Dobrote slovenskih kmetij je osrednja predstavitev kulinarčnih dobrot, ki jih izdelujejo pridne roke slovenskih kmetov in kmetov.

Razstavljeni bodo nagradjeni krušni, mlečni, mesni izdelki, kisi, olja, suho sadje, sadjevci, sokovi, marmelade, žganja, vina, kompoti in konzervirana zelenjava.

Razstavo bo na prireditvenem prostoru in v mestu spremljal bogat kulturni program in pester sejemski del. Obiskovalci boste lahko dobrote tudi poskusili in kupili.

Vabljeni na Ptuj mesto stoterih dobrot!

DODATNE INFORMACIJE:
 KGZS-Zavod Ptuj; Kmetijska svetovalna služba,
 Tel.: 02 749 36 10, Faks: 02 749 36 20; www.kgz-ptuj.si,
 tajnistvo@kgz-ptuj.si
 TIC Ptuj: 02 779 60 11; info@ptuj.info
 in: ptuj@vedute.si; Tel.: 02 778 87 80

Organizatorji razstave so:
 Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
 KGZS-Zavod Ptuj; Kmetijska svetovalna služba
 Mestna občina Ptuj

REPUBLIKA SLOVENIJA
 MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
 GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dobrote v najstarejšem slovenskem mestu

Tudi z bogato ponudbo prireditvev, ki jih mesto ponuja meščanom in obiskovalcem, želimo prispevati k pospeševanju turističnega razvoja v najstarejšem mestu na Slovenskem. Z leti prireditve pridobivajo na obsegu in kakovosti in mednarodni značaj. Ena takih so zagotovo Dobrote slovenskih kmetij (DSK), ki nastaja in se razvija skozi petindvajsetletno obdobje, z veliko vložena dela in kapitala posameznih oseb in organizacij, predvsem Kmetijsko gozdarskega zavoda Ptuj, ter z obilico ambicioznih načrtov za prihodnost.

Slovenija ima pestro kmetijsko pridelavo in razgibano podobo lepot podeželja. Prireditve DSK je v prvi vrsti namenjena ohranjanju in promociji podeželske kulinarčno-gastronomske ponudbe. Z organizacijo dogodkov v mogočnem minoritskem samostanu se organizatorji pridružujejo številnim ptujskim prirediteljem, ki za svoje dogodke koristijo impozantnost starega mestnega jedra, trgov, dvorišč in razkošnih prostorov na ptujskem gradu, knjižnici, minoritskem samostanu, nekdanjem dominikanskem samostanu in še kje.

Idejo Turističnega društva Ptuj in takratnih strokovnih služb izpred petindvajsetih let je sprejela Občina Ptuj, danes Mestna občina Ptuj, ki vsako leto izdatno podpre organizacijo prireditve. Želja izpred mnogih let po ohranitvi in razvoju pridelave in predelave kakovostnih dobrot s kmetij se je tako uresničila. Izbrano ime Dobrote slovenskih kmetij je skozi petindvajsetletno zgodovino pridobivalo na ugledu in prepoznavnosti, vsako leto pa je dodan nov kamenček pri uveljavljanju blagovne znamke. Razvijanje izdelkov in prodaja le-teh v okviru dopolnilnih dejavnosti na kmetijah predstavlja eno izmed razvojnih in tržnih priložnosti za naše kmetije.

V projektu Dobrote slovenskih kmetij je še posebej veselje to, da ta dogodek ni nikoli doživljal padcev, ampak stalno rasti, tako v količini kot v kakovosti. Ob osrednji razstavi poteka veliko spremljevalnih dogodkov, ki znatno prispevajo k dodani vrednosti projekta. Vsi, ki pri tem sodelujemo, smo ponosni, da smo ga uspeli razširiti celo preko naših meja. Zagotovo nismo daleč od spremembe poimenovanja iz Dobrote slovenskih kmetij v Dobrote evropskih kmetij. S tem bi dobil veljavo pomembnega evropskega projekta. Ptuj je skozi zgodovino že velikokrat dokazal, da je sposoben širše družbene integracije.

Težava napora so zagotovo vredne vse tiste pridne kmeč-

poznavnosti se gradi razvoj dodatnih in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in tako se lahko razvija slovensko podeželje.

Z ogledom razstavljenih dobrot, doživetjem kulturnega programa, obiskom spremljevalnih strokovnih vsebin ter pokušino in nakupom dobrot na stojnicah je na prireditvi moč spoznati in začutiti vse bogastvo slovenskega podeželja.

S pomočjo tega vseslovenskega kulturnega praznika kulinarike je moč širši evropski skupnosti pokazati in dokazati, da je prihodnost razvoja kmetijstva in z njim povezane turistične dejavnosti možna tudi na manjših kmetijah.

Projekt je vreden, da ga umno negujemo in razvijamo tudi v prihodnje. S skupnimi močmi bomo lažje in predvsem bolj modro še naprej ohranjali tradicijo in jo na preudaren način umeščali v razvojne priložnosti.

» MIRAN SENČAR,
župan Mestne občine Ptuj

MESTNA OBČINA PTUJ

Davki za kmetijsko in gozdarsko dejavnost

Davčna obravnava kmetijskih in gozdarskih dejavnosti, ki ne morejo biti obdavčene na podlagi katastrskega dohodka

Kmetijske in gozdarske dejavnosti, za katere se davčna osnova lahko ugotavlja pavšalno – na podlagi katastrskega dohodka, so t. i. osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Zakon o dohodnini osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost opredeljuje kot pridelavo, kakor je določena s predpisi o ugotavljanju katastrskega dohodka in predpisi o evidentiranju nepremičnin in je v celoti ali pretežno vezana na uporabo kmetijskih in gozdnih zemljišč ter je ustrezno evidentirana v zemljiškem katastru.

Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka le-tega opredeljuje kot oceno možnega tržnega dohodka od dejavnosti kmetijstva in gozdarstva, ki bi ga bilo možno doseči s povprečno krajevno običajno vrsto in ravnijo pridelave. Za kmetijske dejavnosti, ki presegajo povprečno vrsto in raven pridelave ali pa niso vezane na pridelavo na lastnih kmetijskih zemljiščih, se katastrski dohodek ne ugotavlja. Iz tega razloga so v Zakonu o dohodnini izrecno našteje dejavnosti, ki niso osnovne, torej ne morejo biti obdavčene na podlagi katastrskega dohodka. Zanje je potrebno davčno osnovo ugotavljati na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov (z vodenjem računovodstva) ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov (z vodenjem evidenc za davčne namene).

ZA KATERE DEJAVNOSTI JE POTREBNO VODITI RAČUNOVODSTVO OZIROMA EVIDENCE ZA DAVČNE NAMENE

Davčno osnovo od dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti je na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih ali normiranih odhodkov potrebno ugotavljati v primeru, če dohodki kmečkega gospodinjstva v povprečju dveh predhodnih davčnih let presega 7.500 evrov. Med te dohodke se vštevata katastrski dohodek vseh članov kmečkega gospodinjstva, pavšalna ocena dohodkov od čebeljih panjev ter obdavčljive subvencije (neposredna plačila). Za takšno ugotavljanje dohodkov pa se kmečka gospodinjstva lahko odločijo tudi prostovoljno, ne glede na višino dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

Računovodstvo ali evidence za davčne namene je potrebno voditi za vse registrirane dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Ostale dejavnosti, ki so sicer primarne kmetijske dejavnosti, pa ne morejo biti obdavčene na podlagi katastrskega dohodka, so v davčnem žargonu imenovane **druge kmetijske dejavnosti**. Te so:

- pridelava sadik sadnega, gozdnega in okrasnega drevja in grmičevja, pridelava sadik vinske trte in sadik hmelja,
- pridelava okrasnih rastlin

ter intenzivna pridelava vrtnin in zelišč,

- reja živali s pretežno kupljeno krmo.

Kot intenzivna pridelava vrtnin in zelišč je obravnavana pridelava več kot ene vrtnine ali zelišča na isti površini v posameznem letu, bodisi na prostem ali v zavarovanih prostorih. Na podlagi katastrskega dohodka sme biti torej obdavčena le »ekstenzivna« pridelava vrtnin ali zelišč, to je v primeru pridelave enega samega pridelka na isti površini v posameznem letu. Tudi pridelava enakega pridelka, npr. dveh pridelkov solate, šteje kot intenzivna pridelava. Ob tem na obveznost vodenja računovodstva oziroma evidenc za davčne namene še posebej opozarjamo zelenjadarje, ki se s subvencijsko vlogo za leto 2015 odločajo za proizvodno vezane podpore za zelenjadnice.

ORGANIZACIJSKA OBLIKA DELOVANJA DRUGE KMETIJSKE DEJAVNOSTI

Do sprejema trenutno še veljavne Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Ur. l. RS, 58/2014) so bile tudi nekatere primarne kmetijske dejavnosti navedene med dopolnilnimi dejavnostmi. Med njimi so bile pridelava vrtnin in okrasnih rastlin, reja divjadi in perutninarstvo na pretežno kupljeni krmi, čebelarstvo (to je sicer lahko osnovna kmetijska dejavnost), gobarstvo, zeliščarstvo, drevesničarstvo, trsničarstvo ter pridelava in dodelava semen in sadik. V trenutno veljavni uredbi kot dopolnilna dejavnost prav tako ni več predvideno pridobivanje in prodaja energije iz obnovljivih virov energije iz vodnega, vetrnega in sončnega vira (fotovoltaika). Za našteje dejavnosti je predvidena uskladitev z novi-

Največ vprašanj se poraja prav glede organizacijske oblike delovanja teh dejavnosti. Če ne morejo biti obdavčene po katastrskem dohodku, če niso dopolnilne dejavnosti, kakšen je torej njihov status? Ali morajo priglasiti status samostojnega podjetnika ali morda celo status pravne osebe? Nič od naštetega. Na podlagi 4. odstavka 52. člena Zakona o finančni upravi se lahko nosilec te dejavnosti, ki ni nujno tudi nosilec kmetijskega gospodarstva v registru, ki ga za potrebe uveljavljanja ukrepov kmetijske politike vodi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, priglasijo na svojem finančnem uradu. S tem pridobi status fizične osebe z dejavnostjo, ki ni s. p., ni d. o. o. ali katerakoli druga pravna oblika, ni nosilec dopolnilne dejavnosti, pač pa fizična oseba z dejavnostjo, ki ohrani vse pravice z naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov.

mi pogoji najkasneje do 1. januarja 2016. To pomeni, da je potrebno vse navedene dejavnosti, ki so bile doslej registrirane kot dopolnilne dejavnosti, na upravni enoti preklicati in jih vpisati neposredno v davčni register. Obveznost vpisa v davčni register velja tudi za vse preostale dejavnosti, ki ne morejo biti obdavčene po katastrskem dohodku. Pripravljen pa je že nov predlog Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji, ki bo med dopolnilne dejavnosti predvidoma ponovno vrnil pridobivanje in prodajo energije iz vodnega, vetrnega in sončnega vira.

Priglasitev se opravi z obrazcem DR 3, ki je dostopen na spletni strani www.durs.gov.si. Ob tem posebej opozarjamo pridelovalce sadik, okrasnih rastlin ter intenzivne pridelovalce vrtnin in zelišč, da z vlogo za oprostitev plačevanja dohodnine od katastrskega dohodka pred 30. junijem (da velja že za tekoče koledarsko leto) na svoj finančni urad podajo vlogo za oprostitev plačevanja dohodnine na podlagi katastrskega dohodka za tiste površine, za katere se dohodek ne ugotavlja pavšalno, pač pa na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih ali normiranih odhodkov.

Za nosilce dopolnilnih dejavnosti, ki z novo uredbo s 1. januarjem 2016 ne bodo mogle več ohraniti statusa dopolnilnih dejavnosti, velja priporočilo, da na upravni enoti prekličijo opravljanje te dejavnosti z 31. decembrom 2015 in obenem registrirajo opravljanje te iste dejavnosti s statusom fizične osebe z dejavnostjo s 1. januarjem 2016. S tem se namreč izognejo dvojni pripravi davčnega obračuna za isto koledarsko leto – do določenega datuma kot nosilec dopolnilne dejavnosti, po

tem datumu pa kot fizične osebe z dejavnostjo.

KATERE SO OBVEZNOSTI, KI NE MOREJO BITI OBDAVČENE NA PODLAGI KATASTRskega DOHODKA

Kmečka gospodinjstva, ki (kot obvezniki ali prostovoljno) vodijo evidence za davčne namene za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, smejo uveljavljati normirane odhodke do višine letnega prometa 100.000 evrov na nosilca in drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je kmečki zavarovanec. Za vse ostale dejavnosti, torej druge kmetijske dejavnosti in dopolnilne dejavnosti na kmetijah, je kriterij precej

Več o pravilih in obveznostih izdajanja računov lahko preberete na spletni strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (www.kgzs.si), kjer v celoti objavljamo tolmačenje Ministrstva za finance, Generalnega finančnega urada Finančne uprave RS glede izdajanja računov za dobave v kmetijski dejavnosti.

bolj strog. Prag letnega prometa je pri slednjih omejen na 50.000 evrov. Za vse normirance pa veljajo številne ugodnosti: uveljavljanje 80 odstotkov normiranih odhodkov (brez dokazovanja dejanskih stroškov), 20-odstotna fiksna (cedularna) davčna stopnja, pri čemer se dohodnina ne všteva v progresivno obdavčitev dohodkov, oprostitve plačila dohodnine za investicijske podpore za vlaganja v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost ...

Kmečka gospodinjstva, ki ne izpolnjujejo zgoraj navedenih pogojev ali jim takšen način obdavčitve ni najbolj ugoden, se odločijo za dvostavno računovodstvo (enostavno računovodstvo namreč kljub temu, da je zakonsko dopustno, ni več v uporabi, ker ni ustrezno

podprto z računovodskimi programi). V primeru vodenja dvostavnega računovodstva uporabljajo slovenski računovodski standard 39 (SRS 39).

OBVEZNOST IZDAJANJA RAČUNOV

Vsi zavezanci, ki opravljajo osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost in so obvezniki za ugotavljanje davčne osnove, ker presegajo 7.500 evrov dohodkov z naslova te dejavnosti, ali ker so se za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali normiranih odhodkov odločili prostovoljno, so za vsako dobavo blaga ali storitve dolžni izsta-

porednih let, pač pa le kot dosežen dohodek v preteklem predhodnem letu. Tudi izstop iz sistema DDV je možen takoj, ko dohodek pade pod 7.500 evrov, medtem ko je po sedaj veljavni zakonodaji možen izstop iz ugotavljanja davčne osnove na podlagi računovodstva ali evidenc za davčne namene šele po preteku petih let.

Preprosto lahko zaključimo, da obveznost izdajanja računov in posledično priprava davčnega obračuna velja za vse zavezance, ki:

- so za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost obdavčeni na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih ali normiranih odhodkov, ne glede na to, ali na tak način ugotavljajo davčno osnovo kot obvezniki ali prostovoljno,
  - opravljajo katero od zgoraj naštetih drugih kmetijskih dejavnosti (ki po Zakonu o dohodnini ni osnovna kmetijska ali osnovna gozdarska dejavnost),
  - opravljajo katerokoli registrirano dopolnilno dejavnost,
  - so zavezanci za DDV,
  - opravljajo osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost (obdavčeno na podlagi katastrskega dohodka) in niso DDV zavezanci, če svojih pridelkov ne prodajo končnemu potrošniku.
- Kot končni potrošnik je opredeljen zadnji porabnik živila, ki živila ne bo uporabil v okviru živilske dejavnosti. Živilsko dejavnost opravljajo vsa podjetja, pridobitna ali nepridobitna, javna ali zasebna, ki opravljajo katerokoli dejavnost, povezano z vsemi fazami pridelave, predelave in distribucije živil. Torej mora vsak pridelovalec izdati račun tudi v primeru,

ko ni DDV zavezanec, je ali pa ni upravičenec do pavšalnega nadomestila DDV, četudi je obdavčen na podlagi katastrskega dohodka, ko svojih pridelkov ali izdelkov ne prodaja končnemu potrošniku. Kot prodaja končnemu potrošniku tudi ne

šteje prodaja pridelkov osnovne kmetijske dejavnosti dopolnilni dejavnosti v okviru istega kmečkega gospodinjstva, ker ta dopolnilna dejavnost ni zadnji porabnik živila, torej ni končni potrošnik.

Upravičencem do pavšalne-

ga nadomestila DDV, ki svoje pridelke prodajajo DDV zavezancem, načeloma račun izdajo kupci, vendar to ni pravilo. Lahko ga izdajo tudi sami, tudi iz vezane knjige računov, čeprav ta obveznost zanje ni predpisana, ker niso zavezanci za vode-

nje poslovnih knjig. Takšno rešitev pa zaradi enostavnosti in preglednosti poslovanja priporočamo na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije.

»NEVA PAJNTAR

Za zakone v korist slovenskega kmeta

V petek, 27. marca, je začel teči 60-dnevni rok za zbiranje podpisov volivcev v podporo sprememb zakonov o dohodnini in skladu kmetijskih zemljišč in gozdov.

Že pri sprejemanju zakona o dohodnini je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije opozarjala na težave in stroške, ki jih bo prinesla uvedba obveznega knjigovodstva ob tako nizkem vstopnem pragu. Tudi kasneje, ko je bilo izvajanje teh členov zakona predstavljeno na začetek leta 2014, smo ponovno opozarjali na to, a ni bilo posluha s strani predlagateljev zakona.

Prav tako nismo naleteli na posluh pri vladi, ko smo pripravili pripombe na delo sklada kmetijskih zemljišč in gozdov. Tako nam ni preostalo drugega, kot da sami pripravimo predloga zakonov in hkrati izberemo najbolj demokratičen možen način za vlaganje predlogov zakona, to pa je s podporo volivcev. To je tudi možnost in priložnost, da ne samo naši člani, temveč vsi volivci na demokratičen način izrazijo svojo voljo in podprejo prizadevanja KGZS za spremembo zakona na boljše.

OSNOVNA CILJA SPREMEMB ZAKONA O DOHODNINI:

- ukinitev praga za obvezni vstop v računovodstvo,
- nižja obdavčitev neposrednih plačil za 30 odstotkov.

ZAKAJ JE TREBA SPREMENITI ZAKON O DOHODNINI

Ko je bil leta 2007 uveljavljen Zakon o dohodnini, je ta prinesel kar nekaj novosti, ki so se začele uveljavljati po korakih in so pomembne vplivale na delo kmetij. Med najpomembnejše spremembe zagotovo sodi uvajanje praga za vstop v obvezno knjigovodstvo, in sicer pri 7.500 evrih prihodkov kmetije. Zakon je namreč določil obvezno ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za tiste nad predpisanim pragom

7.500 evrov dohodkov kmečkega gospodinjstva iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti. Med dohodke iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti se všttevajo katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč, pavšalni dohodek na čebelji panj ter prejete obdavčljive subvencije. Vsi tisti, ki so presegli ta prag, morajo obvezno knjigovodstvo potem voditi vsaj pet let.

S 1. januarjem 2014 je tako moralo obvezno knjigovodstvo uvesti nekaj manj kot 1.300 kmetij. Za leto 2015 je obvestilo o preseženem pragu 7.500 evrov prejelo še 172 kmečkih gospodinjstev. Ker so se z letom

2014 začele v davčno osnovo všttevati obdavčljive subvencije v celoti (prej le v 50-odstotnem deležu), bi s 1. januarjem 2016, ko bi bil prag računat kot povprečne dohodkov v letih 2013 in 2014, v obveznost vodenja računovodstva zapadlo še bistveno večje število kmetij.

V zvezi s pragom je potrebno opozoriti še na dejstvo, da se med obdavčljiva plačila za ukrepe kmetijske politike všttevajo tudi nekatere podpore, ki so izplačane zgolj v posebnih primerih. To so podpora za promocijo vina na trgih tretjih držav, finančne pomoči za nadomestilo škode zaradi požara ali strele, pomoč ob smrti, invalidnosti in nesposobnosti za delo, podpora zaradi slabšanja ekonomskih razmer v posameznih dejavnostih in druge. Vse naštetje podpore so izplačane zgolj ob naštetih dogodkih (torej nimajo značaja rednih letnih prejemkov), vplivajo pa na izračun praga in s tem lahko tudi na obveznost vodenja računovodstva oziroma evidenc za davčne namene, čeprav dohodki po vsej verjetno-

sti že v naslednjem letu padejo pod predpisan prag (kmečko gospodinjstvo pa mora po sedaj veljavnih zakonskih določbah ostati v sistemu še nadaljnj štiri leta).

Ker bo zaradi razširjenega obsega obdavčljivih prihodkov vsako leto več kmetij preseglo prag 7.500 evrov in ker imajo zaradi tega kmetije vse več nepotrebnih stroškov, na KGZS predlagamo odpravo praga. S tem bi slovensko podeželje na leto prihranilo okoli pol milijona evrov.

Na KGZS prav tako predlagamo, da se v besedilo določbe, ki določa, od katerih dohodkov se ne plača dohodnine, spremeni tako, da se vanj vključi tudi dve plačili, ki ju uvaja nov Program razvoja podeželja in po svoji vsebini sodita med ukrepe, od katerih se že doslej ni plačevala dohodnina. Kot prvo je to plačilo za zeleno komponento, ki ima značaj kmetijsko okoljskih ukrepov, in drugo plačilo za zagon dejavnosti mladih kmetov, ki ima značaj ukrepov v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in gozdarsko dejavnost.

ZAKAJ JE TREBA SPREMENITI ZAKON O SKLADU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov (v nadaljevanju: sklad) je bil ustanovljen leta 1993 z namenom upravljanja in razpolaganja s kmetijskimi zemljišči, kmetijami in gozdovi v lasti Republike Slovenije. Organ upravljanja sklada je svet sklada. Člane sveta po veljavni ureditvi imenuje vlada na predlog ministra, pristojnega za kmetijstvo. In prav sestava sveta je tisto, kar žuli najemnike. Najemniki namreč nimajo svo-

OSNOVNI CILJI SPREMENE ZAKONA O SKLADU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV:

- **Zastopanost uporabnikov v svetu sklada,**
- **jasna pravila pri prometu in zakupu kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij.**
- **soglasje vlade pri aktih sklada.**

jega predstavnika v svetu in s tem prav nobenega vpliva na odločitve sklada, ki pa včasih ne upoštevajo ciljev, zaradi katerih je bil sklad ustanovljen.

Pri izvajanju nalog naj bi namreč sklad sledil nacionalnemu interesu in strategiji, ki sta zapisana v dokumentih s področja kmetijstva in gozdarstva, zlasti v Strategiji razvoja slovenskega kmetijstva in v Programu razvoja gozdov v Sloveniji, ter izvajal slovensko kmetijsko zemljiško politiko kot dober gospodar zemljišč v lasti Republike Slovenije, vodil promet s temi zemljišči in opravljal druge, z zakonom določene naloge.

Ena izmed poglobitvenih nalog, s katero sklad intenzivno in dosledno izpolnjuje svojo funkcijo ter sledi namenu ustanovitve, je promet s kmetijskimi zemljišči in gozdovi. Gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči, kmetijami in gozdovi je zagotovito v širšem javnem interesu, ne le v interesu ustanovitelja sklada, zato je primerna zastopanost v organih upravljanja sklada, ki gospodarji s premoženjem v lasti RS, velikega pomena. Prav zato

predlagamo ponovno uvedbo sodelovanja uporabnikov v svetu sklada. Tako bo sklad učinkoviteje izvajal zemljiško politiko, saj bodo pri odločanju o vprašanih, ki so v pristojnosti sveta, sodelovali tudi uporabniki.

Po predlogu zakona bo predstavnike uporabnikov predlagala Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, saj ta skladno z Zakonom o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije združuje večino lastnikov, zakupnikov in dejanskih uporabnikov kmetijskih zemljišč in gozdov v Sloveniji. Tako bodo pri načrtovanju kmetijske politike imeli vpliv tudi tisti, ki skrbijo za sa-

mooskrbo in trajnostni razvoj. Predlagana sprememba sestave sveta in način imenovanja predsednika sveta bi torej omogočala širšo zastopanost v svetu sklada in možnost soodločanja deležnikov, ki dejansko obdelujejo kmetijska zemljišča, gozdove in kmetije.

Druga predlagana sprememba zakona se nanaša na sprejemanje podzakonskih aktov sklada, ki natančneje urejajo postopek prometa in zakupa kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij. Poleg ureditve v Zakonu o kmetijskih zemljišč je sklad s sprejemom podzakonskih aktov oblikoval določeno zemljiško politiko, ki daje prednost finančnim zmožnostim in ne razvoju kmetijske dejavnosti. Tak primer je licitacija, ki se uporabi v primeru, da je treba izbrati med enakovrednimi prednostnimi upravičenci. Predlagana sprememba uvaja obvezno določitev vrstnega reda med enakovrednimi prednostnimi upravičenci. Glavno merilo ne bo več denar, temveč bo lahko vsak natančno poznal pravila, ki bodo omogočala tudi oceno možnosti za pridobitev novih obdelovalnih površin.

Nadalje sprememba zakona določa še obvezno pridobitev soglasja vlade k podzakonskim

KOMU KORISTIJO SPREMEMBE

Sprememba zakona o dohodnini bi vplivala na približno 60.000 ljudi, to je na vse tiste, ki vlagajo zbirne vloge za neposredna plačila (tako imenovane subvencije). V njihovem primeru bi se namreč zmanjšal obseg neposrednih plačil za obdavčitev s 100 na 70 odstotkov.

Z ukinitvijo obveznega praga za vodenje računovodstva bi kmetje po grobih ocenah lahko prihranili okoli pol milijona evrov (500.000 evrov) na leto.

Sprememba zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov bi posredno vplivala na vse zakupnike sklada, katerih je približno 17.000; od teh je kmetov okoli 8.000.

AKTUALNO

predpisom, ki urejajo področja zakupa kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij. Tako bo sklad lahko izvajal le zemljiško politiko, ki bo skladna z namenom primarne zakonodaje in skladna s temeljnimi cilji delovanja sklada.

KAKO ODDATI SVOJ PODPIS

Vsak državljan Republike Slovenije z volilno pravico lahko svoj podpis podpore odda na upravni enoti ali krajevnem uradu (ali na e-upravi z digitalnim potrdilom), tako da podpiše predpisan obrazec. Za

vsak predlog zakona se podpiše svoj obrazec. Podpisan in s strani uradne osebe potrjen obrazec je potrebno vrniti na sedež **KGZS, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana**, oziroma na najbližjo območno enoto KGZS najkasneje do

konca aprila letos. Vse informacije, navodila in obrazce je mogoče dobiti na spletni strani: www.kgzs.si ali pri predsednikih območnih enot KGZS.

» ZBORNIČNI URAD

ZA ZAKONE V KORIST SLOVENSKEGA KMETA

Zbiramo podpise podpore za spremembo zakonov o dohodnini in sklada kmetijskih zemljišč in gozdov.

Izrazite svojo voljo in podprite prizadevanja KGZS za spremembo zakonov na boljše.

KAJ ŽELIMO SPREMENITI

ZAKON O DOHODNINI:

- **ukinitvev praga za obvezni vstop v računovodstvo**
- **nižja obdavčitev neposrednih plačil**

ZAKON O SKLADU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV:

- **prisotnost predstavnikov uporabnikov v svetu sklada**

Kako oddati svoj podpis

Vsak državljan Republike Slovenije z volilno pravico lahko svoj podpis podpore odda na upravni enoti ali krajevnem uradu tako, da podpiše predpisan obrazec.

Za vsak predlog zakona se podpiše svoj obrazec.

Obrazec podpore lahko oddate tudi prek portala E-uprava (<http://e-uprava.gov.si>), kjer ga »podpišete« z ustreznim digitalnim potrdilom.

Podpisan in s strani uradne osebe potrjen obrazec je potrebno vrniti najkasneje do konca aprila letos na:

- KGZS, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana,
- oziroma na najbližjo območno enoto KGZS.

Vse informacije, navodila in obrazce je mogoče dobiti na spletni strani www.kgzs.si ali pri predsednikih območnih enot KGZS.

Obrazec podpore je objavljen tudi v tej številki Zelene dežele. Izrežite ga, izpolnite in ga na upravni enoti v prisotnosti tam zaposlenih podpišite. Na upravni enoti bodo ta obrazec potrdili, tako potrjen obrazec pa pošljite na KGZS, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana oziroma prinesite na najbližjo območno enoto KGZS najkasneje do konca aprila letos.

**Podpora volivca
zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma,
pobudi za spremembo ustave,
pobudi za vložitev predloga zakona**

Podpisani/a

ime in priimek: _____, rojen/a: _____,

stalno prebivališče: kraj _____,

ulica _____, hišna št. _____,

občina: _____,

dajem podporo zahtevi oziroma pobudi za:

A. ZR / ZAKONODAJNI REFERENDUM _____

B. SU / ZAČETEK POSTOPKA ZA SPREMEMBO USTAVE _____

C. PZ / 656 VLOŽITEV PREDLOGA ZAKONA SPREMEMBA ZAKONA O DOHODNINI _____

Podpis volivca/ke

- Navodilo:**
1. Obrazec izpolnite s tiskanimi črkami.
  2. Obkrožite samo eno vrsto podpore in v okence vpišite oznako zahteve oziroma predloga.
  3. Izpolnjeni obrazec podpišite osebno, pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice, ne glede na kraj vašega stalnega prebivališča.

Izpolni uradna oseba:

V _____, dne _____

Podpis uradne osebe

M. P.

Obvestilo: Evidenca podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma, pobudi za spremembo ustave ali pobudi za predlog zakona je uradna tajnost.

ZBIRANJE PODPISOV ZA VLOŽITEV DVEH PREDLOGOV SPREMEMB ZAKONOV 27. marec – 25. maj 2015

Vsak državljan Republike Slovenije z volilno pravico lahko svoj podpis podpore odda na upravni enoti ali krajevnem uradu tako, da podpiše predpisan obrazec.

Za vsak predlog zakona se podpiše svoj obrazec.

Obrazec podpore lahko oddate tudi prek portala E-uprava (<http://e-uprava.gov.si>), kjer ga »podpišete« z ustreznim digitalnim potrdilom.

Podpisan in s strani uradne osebe potrjen obrazec je potrebno vrniti na:

- KGZS, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana,
- oziroma na najbližjo območno enoto KGZS.

Vse informacije, navodila in obrazce je mogoče dobiti na spletni strani www.kgzs.si ali pri predsednikih območnih enot KGZS.

**Podpora volivca
zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma,
pobudi za spremembo ustave,
pobudi za vložitev predloga zakona**

Podpisani/a

ime in priimek: _____, rojen/a: _____,

stalno prebivališče: kraj _____,

ulica _____, hišna št. _____,

občina: _____,

dajem podporo zahtevi oziroma pobudi za:

A. ZR / ZAKONODAJNI REFERENDUM _____

B. SU / ZAČETEK POSTOPKA ZA SPREMEMBO USTAVE _____

C. PZ / 655 VLOŽITEV PREDLOGA ZAKONA SPREMEMBA ZAKONA O SKLADU _____

Podpis volivca/ke

- Navodilo:**
1. Obrazec izpolnite s tiskanimi črkami.
  2. Obkrožite samo eno vrsto podpore in v okence vpišite oznako zahteve oziroma predloga.
  3. Izpolnjeni obrazec podpišite osebno, pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice, ne glede na kraj vašega stalnega prebivališča.

Izpolni uradna oseba:

V _____, dne _____

Podpis uradne osebe

M. P.

Obvestilo: Evidenca podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma, pobudi za spremembo ustave ali pobudi za predlog zakona je uradna tajnost.

ZBIRANJE PODPISOV ZA VLOŽITEV DVEH PREDLOGOV SPREMEMB ZAKONOV 27. marec – 25. maj 2015

Vsak državljan Republike Slovenije z volilno pravico lahko svoj podpis podpore odda na upravni enoti ali krajevnem uradu tako, da podpiše predpisan obrazec.

Za vsak predlog zakona se podpiše svoj obrazec.

Obrazec podpore lahko oddate tudi prek portala E-uprava (<http://e-uprava.gov.si>), kjer ga »podpišete« z ustreznim digitalnim potrdilom.

Podpisan in s strani uradne osebe potrjen obrazec je potrebno vrniti na:

- KGZS, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana,
- oziroma na najbližjo območno enoto KGZS.

Vse informacije, navodila in obrazce je mogoče dobiti na spletni strani www.kgzs.si ali pri predsednikih območnih enot KGZS.

Za odpravo večletne sistemske napake

Po zaslugi KGZS se le premika na bolje pri urejanju občinskih cest na zasebnih zemljiščih.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije smo že večkrat opozarjali na primere, ko je cesta ali njen del z občinskim odlokom kategorizirana kot javna cesta ali javna pot, zemljiško-knjižno pa je zemljišče pod cesto ali potjo (še vedno) v zasebni lasti, ob čemer lastniku ostane zgolj gola lastninska pravica. Državni svet je konec marca pripravil posvet z naslovom Urejanje problematike kategorizacije občinskih cest, ki potekajo prek zasebnih zemljišč.

POZIVI K UREDITVI STANJA

Državni svet je organiziral posvet, saj so v zadnjih letih občine deležne večjega števila pozivov, naj intenzivneje pristopijo k reševanju problematike kategoriziranih občinskih cest, ki potekajo preko zasebnih zemljišč, in poskrbijo za ureditev lastninskih razmerij ali izvzamejo zemljišča iz kategorizacije občinskih cest. Navedeno od občin zahteva veljavna zakonodaja in Ustavno sodišče, ki razsoja v korist lastnikov zemljišč in razveljavlja občinske odloke o kategorizaciji občinskih cest, če občina z lastnikom ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišča (brezplačnega prenosa, odkupa ali menjave) ali ga ni razlastila.

PRAVNI POGLED

Na nujnost aktivnejšega urejanja lastninskih razmerij na zemljiščih, po katerih potekajo kategorizirane občinske ceste, smo na posvetu v imenu la-

stnikov kmetijskih in gozdnih zemljišč opozorili predstavniki KGZS. Varuhinja človekovih pravic je predstavila aktivno udeležbo v sodnih postopkih (opozorila o nezakonitem in neustavnem občinskem odloku pri odločanju o prometnih prekrških). Poslanec Lah je pojasnil nujnost dopolnitve predpisov, ki urejajo razlastitev in postopek parcelacije, Kobetič pa je kot geodet iz prakse opozoril, da je potrebno vedno skrbno pretehtati javni interes za obstoj občinske ceste.

OCENA DEJANSKEGA STANJA

Kot je poudaril Kovačič iz Inženirske zbornice Slovenije, pavšalne analize podatkov zemljiškega katastra kažejo, da je več kot 23 tisoč kilometrov kategoriziranih cest v Sloveniji neodmerjenih in/ali zemljiškknjižno neurejenih. Problematika se na lokalnih ravneh kljub vsem pobudam občanov in državnih organov ne rešuje sistemsko. Lokalne skupnosti imajo vedno večje težave zaradi neurejenega stanja, zlasti zaradi pogostih izvzemov iz javnega dobra, težav s planiranjem in razvojem prostora ter poselitve, spremembe uporabe lokalnih cest (npr. za turistični in rekreacijski namen), nezmožnosti sofinanciranja ureditev cest in druge gospodarske javne infrastrukture iz javnih virov, pogoste so tudi tožbe lastnikov zemljišč.

PREDLOGI ZA REŠITEV

Udeleženci posveta so se strinjali, da stanja, ki je nastajalo desetletja, zagotovo ni mogoče rešiti takoj. Na KGZS menimo, da je potrebno problem reševati sistemsko in proaktivno ter pričakujemo, da bo zakonodajalec poskrbel za ukrepe, ki bodo zagotovili urejeno in predvsem zakonito stanje.

Od občin pričakujemo največjo možno mero sodelovanja in pripravljenosti za rešitev spornih situacij ter zavračamo ignoranco in pasivnost nekaterih občin, ki so jim občani posredovali svoje legitimne in legalne zahteve za ureditev stanja. Predlagamo, da občine proaktivno pristopijo k lastnikom in jih same obveščajo o reševanju težave.

Občine naj tudi analizirajo, katere ceste so prioritete za potrebe občine in njenih prebivalcev ter jih je smiselno obdržati ali na novo kategorizirati kot občinske ceste. Legalno stanje naj se najprej vzpostavi predvsem na navedenih občinskih cestah.

Glede na to, da je rok 1. april 2012, ki ga je Zakon o cestah določil za ureditev stanja, že minil, predlagamo, da se določi nov skrajni, a realni rok, do katerega morajo lokalne skupnosti pridobiti zemljišča pod kategoriziranimi občinskimi cestami (na podlagi brezplačnih prenosov, odplačnih prenosov ali razlastitev).

Državni organi naj prav tako zagotovijo podatke o kategori-

ziranih občinskih cestah, ki potekajo preko zasebnih zemljišč, in v čim večji možni meri sodelujejo z občinami.

Občinske ceste na zasebnih zemljiščih so v večjem delu več desetletna sistemska napaka, zato predlagamo, da se občinam del finančnih sredstev za odkup zemljišč zagotovi iz državnega proračuna.

DRŽAVA MORA PREVZETI POBUDO

Državni svet bo pobude, ki so bile zbrane na posvetu, posredoval pristojnim državnim in lokalnim institucijam.

Prepričani smo, da bo morala tudi država aktivno pristopiti k reševanju problematike: opozarjanje na izvirne naloge občin je sicer pravno korektno, dejansko pa ne nujno potrebno, saj v večini občin obstaja volja urediti status zemljišč pod občinskimi cestami, finančno problematični pa so odkupi ali razlastitve ter geodetske odmere in vpis v zemljiško knjigo. Na KGZS si želimo in pričakujemo, da se bodo v naslednjih letih na miren in v čim večji meri sporazumen način uredila lastninska razmerja na vseh občinskih cestah na zasebnih zemljiščih.

»GAŠPER CERAR

Vplivi na klavno kakovost goveda

Poleg dnevnega prirasta je pomembna predvsem klavna kakovost pitancev.

V Sloveniji je govedoreja najpomembnejša živinorejska panoga. Kmetije, ki redijo krave molznice, so v zadnjih dveh desetletjih močno povečale črede, kmetije s pitanjem goveda pa staleža bistveno ne povečujejo. Verjetno je razdrobljena proizvodnja eden od vzrokov, da je dnevni prirast pitancev prenizek in se ne povečuje. Poleg dnevnega prirasta je pomembna predvsem klavna kakovost pitancev.

Na klavno kakovost vpliva predvsem starost oziroma telesna masa živali, pasma oziroma genotip, prehrana oziroma intenzivnost pitanja, spol, ravnanje z živino pred in med zakolom ter z mesom po zakolu. Na liniji klanja razvršča in ocenjuje trupe pooblaščenca organizacija (Bureau Veritas), v Centralni podatkovni zbirki Govedo pa so zbrani podatki o starosti, pasmi in spolu goveda. V tem sestavku so uporabljeni nekateri podatki, ki so jih objavili sodelavci Kmetijskega inštituta Slovenije v nalogi Zakol in klavna kakovost goveda v Sloveniji v letu 2013.

STAROST OZIROMA TELESNA MASA OB ZAKOLU

S starostjo se bistveno spreminja barva in ostale senzorične lastnosti mesa. Zato tudi ločimo klavne kategorije goved od telet, preko mladih in starejših bikov, telic, mladih do starih krav in volov.

V kategorijo »A - mladi biki« se razvrščajo pitanci, ki so ob zakolu stari 12–24 mesecev. Biki, starejši od dveh let, se razvrščajo v kategorijo »B - starejši

biki«. V Sloveniji se prevelik delež pitancev razvršča v kategorijo B. V letu 2003 je bilo med vsemi zaklanimi biki 18 odstotkov starejših od dveh let, v letu 2013 pa kar 34 odstotkov. To pomeni, da se je povprečna starost pitancev ob zakolu v zadnjih desetih letih celo povečala. Povprečna starost ob zakolu je povezana s povprečnimi dnevnimi prirasti, ki so v Sloveniji prenizki. Pričakovali bi, da bodo mase trupov starejših bikov bistveno večje od mase trupov mladih bikov, vendar so bili v letu 2013 trupi starejših bikov težji le za 16 kg.

PASMA OZIROMA GENOTIP

V preglednici so prikazani dnevni prirasti in klavna kakovost bikov po pasmah, ki so v Sloveniji najbolj zastopane, ter križanci z mesnimi pasmami. Po prirastu odstopa lisasta pasma (962 g/dan), biki rjave in črno-bele pasme zaostajajo za okrog 150 g. Mesnatost in zamaščenost sta ocenjeni s 15-stopenjsko lestvico, pri čemer pri mesnatosti ocena 15 pomeni najboljšo mesnatost, 1 pa najslabšo. Pri zamaščenosti je optimalna zamaščenost v razredih od 4 do 9. Nižji razredi pomenijo preslabo zamaščenost, višji pa premočno.

Tudi pri mesnatosti je lisasta pasma boljša od rjave za dobra dva razreda, od črno-bele pa za več kot 3,5 razreda.

Zanimive so tudi primerjave med biki čistih pasem in križanci z mesnimi pasmami. Pri lisasti pasmi so križanci z mesno pasmo priraščali le 19 g več, mesnatost pa je bila boljša

za manj kot en razred. Pri rjavi in črno-beli so razlike med čisto pasmo in križanci večje. Pri rjavi pasmi je bil prirast križancev za 72 g višji, mesnatost pa boljša za dva razreda. Pri črno-beli pasmi je bil prirast križancev z mesno pasmo višji kar za 114 g, mesnatost pa za boljša za skoraj tri razrede.

Pri zamaščenosti med pasmami niti med pasmami in križanci ni velikih razlik, vsekakor pa ne tolikšnih, da bi to vplivalo na ceno klavnih polovic.

V obrokih s koruzno silažo pogosto primanjkuje beljakovin (tropine oljnic, močna krma z ureo ...), pri pitanju le s travno silažo in mrvo pa moramo dodajati predvsem energijsko bogato krmo (npr. koruzo, žita ...). Dnevni obroki dodamo tudi mineralno-vitaminsko mešanico, da pokrijemo potrebe po mineralih in vitaminih.

SPOL

V Sloveniji spitamo tudi nekaj telic. V letu 2013 je bilo zaklanih 13 odstotkov telic in 87 odstot-

Prirast in klavna kakovost mladih bikov po pasmah v letu 2013

Pasma oz. križanje	Prirast telesne mase (g/dan)	Konformacija oz. mesnatost, 1–15	Zamaščenost 1–15
Lisasta	962	8,7	6,3
Lisasta x mesna	981	9,6	6,1
Rjava	818	6,5	5,9
Rjava x mesna	890	8,5	6,2
Črno-bela	800	5,1	5,9
Črno-bela x mesna	914	8,0	6,1

Vir: KIS, 2014; Konformacija: 1 – slaba, 15 – odlična; Zamaščenost: 1 – slaba, 15 – zelo močna

PREHRANA IN INTENZIVNOST PITANJA

S prehrano lahko bistveno vplivamo na dnevne priraste in klavno kakovost. Marsikdo se boji, da bo z večjim dodatkom močne krme v obroku povzročil večjo zamaščenost bikov. Z višjimi prirasti se izboljšuje klavna kakovost – boljša je mesnatost, zamaščenost pa se ne poveča oziroma ne toliko, da bi to vplivalo na znižanje odkupne cene klavnih polovic. Brez dodatka močne krme pitanje ne more biti uspešno.

kov bikov. Telice se s starostjo oziroma višjo maso hitreje zamastijo, zato gredo v klanje pri nižjih masah (povprečna masa trupa 261 kg), tudi dnevni prirasti so za okrog 35 odstotkov nižji kot pri mladih bikih. V primerjavi z biki imajo telice nekoliko slabšo konformacijo (za 1,2 razreda), so pa bolj zamaščene. Pri bikih se v razrede z močno oziroma zelo močno zamaščeno silažo razvršča okrog 3 odstotke živali, pri telicah pa je takih kar okrog 20 odstotkov.

»FRANC PAVLIN,
KGZS – Zavod Kranj

Ukinitev mlečnih kvot

Priraja mleka ostaja eden od ključnih sektorjev v slovenskem kmetijstvu.

Po dosegljivih podatkih v Sloveniji proizvedemo okoli 500 milijonov litrov mleka na leto. Okoli tretjino ga izvozimo v Italijo, Avstrijo in zadnja leta tudi na Hrvaško. V EU se cena surovega mleka v povprečju giblje okoli 32 centov na liter. V Sloveniji se le-ta giblje okoli 29 do 32 centov za liter. Glede na dostopne informacije imajo velike težave predvsem države, ki so izvažale v Rusijo. Slednje beležijo ceno mleka le okoli 22 centov na liter.

SKRB ALI IZZIV

Za večino pridelovalcev mleka v EU je ukinitev mlečnih kvot izziv, vendar hkrati velika skrb, kako preživeti na prostem trgu. Študije nakazujejo na to, da lahko pričakujemo znižanje cen surovega mleka in posledično upad pridelovalcev mleka, ki pa naj ne bi bil drastičen, saj Slovenija že do sedaj ne dosega mlečnih kvot. Trenutne priprave na odpravo mlečnih kvot so potekale predvsem na večjih ambicioznih in razvojno naravnanih kmetijah v smeri večje specializacije in proizvodnje. Na manjših kmetijah pričakujemo vrsto ukrepov, ki bodo izvedeni na strani zmanjšanja proizvodnih stroškov.

Ukinitev kvot bo vsekakor vplivala na tržno ceno mleka. Po predvidevanjih se bo cena mleka v prihodnje znižala, cena krme ostaja konstantna, obrestne mere pa bodo odvisne od gibanja cen energentov. Predvidevajo se tudi uvedbe taks v povezavi s toplogrednimi plini. Omejujoči dejavniki za razvoj sektorja so nove na-

ložbe in omejenost kmetijskih zemljišč.

Glede na dosedanje študije se predvideva, da bodo viški mleka najvidnejši ravno v drugi polovici leta 2015. KGZS vidi potencial v boljši povezanosti celotne mlečne verige tako na strani proizvajalcev kot odkupovalcev. Pomembno je, da trg z mlekom gledamo tudi na svetovni ravni, kjer povpraševanje po mleku in mlečnih izdelkih narašča. Evropska unija kot ena izmed najvidnejših proizvajalk tu igra pomembno vlogo. Prav tako je Slovenija kot članica EU tradicionalno proizvajalka mleka, ki lahko s svojimi naravnimi danostmi in velikim deležem travinja proizvaja kakovostno mleko.

KJE SO REŠITVE

Nekateri vidijo rešitev v predelavi mleka v mlečne izdelke.

Vendar realno gledano to verjetno ne more biti rešitev za vse kmete, ki se ukvarjajo s prirajo mleka.

Mleko kot surovina je proizvod z majhno dodano vrednostjo in se šteje za osnovno živilo, zato je njegova cena relativno

nizka in v nekaterih primerih ne pokriva proizvodnih stroškov, zato je pomembno, da se mleku doda dodana vrednost. To lahko storijo manjše kmetije z uvedbo dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, kot so pridelava ekološkega mleka, sirov, jogurtov ipd. Preusmeritev v kakršno koli tehnologijo tako reje kot predelave pa je ekonomsko vprašljiva in odvisna od finančne stabilnosti posamezne kmetije oziroma kmetijskega gospodarstva. KGZS meni, da morajo na tem področju pomembno vlogo odigrati odkupovalci mleka in predelovalci (mlekarni). V Sloveniji proizvajamo kakovostno mleko, ki ga lahko predelamo v visoko kakovostne proizvode, zato je pomembno, da mlekarni odkupijo in predelajo čim več slovenskega mleka.

Od države oziroma pristojnega organa pričakujemo, da bo pravočasno začutila pojav morebitne krize in da bo pravočasno pričela z izvajanjem interventnih ukrepov kmetijske politike (podpiranjem proizvodnje, organiziranjem in trženjem priraje in predelave mleka). Glede sektorja mleka v KGZS podpiramo pobudo o posebnih ukrepih za hribovsko gorske regije. Slovenija ima namreč proizvodnjo mleka v pretežnem delu koncentrirano v hribovsko gorskih območjih, saj se iz teh območij odda okoli 45 % mleka od celotno oddane količine mleka v Sloveniji (v celotnem območju z omejenimi dejavniki se odda 61 % mleka).

»ALBERTA ZORKO

NEKAJ PREDLOGOV ZA REŠITEV:

- podpora investicijam za male kmetije v okviru PRP razpisov (hlevi in hlevska oprema za male kmetije, predelave) – sedaj male kmetije izpadejo zaradi meril,
- naložbe v avtomatizacijo in robotizacijo procesov (mолzni sistemi, roboti, krmilni avtomati tudi za voluminozno krmo, mešalni avtomati/roboti),
- naložbe v hleve,
- izobraževanje kmetov s področja priraje in predelave – ukrep 111 (za kmete brezplačno),
- spremembe davčne in dohodninske zakonodaje ter nepremičninske zakonodaje (predkupne pravice),
- spremembe zakonodaje s področja gradenj (od zamisli do popolne gradbene dokumentacije tipskega objekta v enem mesecu),
- izdelava javne brezplačne gradbene dokumentacije tipskih objektov za osnovno in dopolnilno dejavnost, ki jo posameznik lahko takoj naroči in uporabi v postopku pridobivanja gradbene dokumentacije in izvedbe investicije.

Pasti pri gradnji objektov v kmetijstvu

Izvajanje investicije je zahtevno strokovno delo; še posebej je pomemben nadzor nad izvajanjem del.

Prva in hkrati največja nevarnost je zagotovo ta, da se investitor kot laik, brez ustreznega strokovnega znanja in brez ustrezne strokovne pomoči, samostojno poda na pot investitorstva. Izkušnje kažejo, da investitorji zelo pogosto izvajajo postopke samostojno vsaj do pridobitve gradbenega dovoljenja, kasneje pa investicijo nadaljujejo skupaj z nadzornikom. Investitorji običajno menijo, da je projektant njihov pomočnik. To seveda ne drži. Investitor sklene s projektantom Pogodbo o izdelavi projektne dokumentacije, ki ima značaj podjemne pogodbe. Podjemna pogodba narekuje naročniku (v tem primeru investitorju), da delo (projektno dokumentacijo) naroči, kar pomeni, da določi predmet pogodbe, da delo spremlja oziroma nadzira, kar pomeni, da lahko daje navodila za izdelavo projektne dokumentacije, in da projektno dokumentacijo tudi prevzame. Investitor je v skladu z določili Obligacijskega zakonika, ki se nanašajo na podjemno pogodbo, dolžan pregledati projektno dokumentacijo in o ugotovljenih napakah nemudoma obvestiti projektanta.

Po pregledu in prevzemu opravljenega dela projektant (podjemnik) ni več odgovoren za napake, ki jih je bilo mogoče opaziti pri običajnem pregledu, razen če je zanje vedel, pa jih investitorju ni pokazal. Kako naj neuki investitor nadzira

projektanta? Projektant predstavlja v odnosu do investitorja torej nasprotno pogodbeno stranko. Res je, da projektanta vežejo pri njegovem delu določena načela, kot je npr. načelo dobrega strokovnjaka, toda ne glede na to bo projektant v primeru spora z investitorjem branil svoje interese in ne interesov investitorja. Investitor, ki se običajno na predpise o projektiranju in pridobitvi gradbenega dovoljenja ne spozna, potrebuje že v tej prvi fazi investicije svojega strokovnjaka, ki se na to delo spozna, in ki po pogodbi, ki jo investitor sklene s projektantom, predstavlja investitorja in ščiti njegove interese. V trenutku, ko je investitor prevzel projektno dokumentacijo brez

pripomb, namreč nanj preide tudi tveganje iz naslova projektne dokumentacije (dodatna dela, rok dokončanja idr.).

PGD KOT IZVIRNI GREH PODRAŽITEV IN PODALJŠANJA ROKA DOKONČANJA

Izvirni greh, ki običajno spremlja investitorja vse do končne gradnje in pridobitve uporabnega dovoljenja, se torej pojavi že v prvi fazi gradnje, to je v fazi izdelave projektne dokumentacije. Druga velika nevarnost za investitorja preži v pridobivanju ponudb in izbiri izvajalcev gradbenih in obrtniških del na osnovi PGD-projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja. PGD doku-

mentacija je običajno za potrebe hitre pridobitve gradbenega dovoljenja izdelana ohlapno, kar pomeni, da mnoga dela in materiali, potrebni za dokončanje del, v PGD niso zajeti. S PGD mora biti pokazano, da bo bodoči objekt zgrajen skladno s prostorskimi akti in drugimi projektnimi pogoji ter da bo izpolnjeval ostale bistvene zahteve. To samo po sebi ne predstavlja problema, v kolikor investitor na podlagi popisov iz PGD ne načrtuje finančne konstrukcije in ne izbere izvajalca gradbenih in obrtniških del oziroma ne sklene z njim/i gradbene pogodbe.

Projektna dokumentacija, ki je primerna za izvedbo, je PZI-projekt za izvedbo.

MARTA ROČNIK, KMETIJA POTOČNIK:

Na podlagi izkušenj pri gradnji našega hleva bi pri bodoči gradnji marsikaj spremenila. Tako bi najela strokovnjaka od izdelave projektne dokumentacije naprej, ki ga tokrat nismo imeli, pa vse do dokončanja investicije in pridobitve EU sredstev. Prav tako bi najela dobrega projektanta z znanjem kmetijske in svoje stroke, ki bi izdelal podroben projektantski popis, ki je žal v večini primerov nepopoln, kar pripelje do veliko nepredvidenih stroškov zaradi dodatnih del. Natančno bi tudi uredila primopredaje med posameznimi izvajalci in sklenila pogodbe o nadaljnjem servisiranju hlevske opreme.

Kmetija Potočnik in njihov novi hlev

ANJA IN MARTIN MEDVED, KMETIJA MEDVED:

V letu 2014 sva začela z novogradnjo hleva za krave molznice in mlado živino z laguno za gnojevko. Če bi vse skupaj začela še enkrat znova, bi že na samem začetku, pred izdelavo PGD projekta (projekt za gradbeno dovoljenje), najela svetovalni inženiring. V našem primeru je bil temeljni problem v tem, da nismo v pravem času dobili PZI dokumentacije (projekt za izvedbo del) in popisov del za količine del in materialov. Brez tega pa nismo mogli pridobiti predračunov od izvajalcev in je bil s tem ogrožen tudi rok dokončanja del, saj smo morali zaradi nepovratnih sredstev Republike Slovenije in Evropske unije pridobiti uporabno dovoljenje do konca leta 2014. K sreči sva, sicer malo pozno, našla ustrezen gradbeni nadzor (Perspektiva, d.o.o.), ki nama je s pogodbami z izvajalci pomagal, da je bil hlev v celoti in kakovostno zgrajen v dobrih treh mesecih. Kakovosten nadzor lahko s pogodbami z izvajalci prihrani zelo veliko nepotrebnih dodatnih stroškov, ki se v gradnji zelo radi pojavljajo kot dodatna dela.

Zaradi nepotrebnih zapletov hleva skoraj ne bi dokončali pravočasno.

Razlike med popisi del v PGD in PZI so običajno zelo velike, zato investitor včasih doživi pravi šok, ko se po pridobitvi gradbenega dovoljenja in po sklenitvi gradbene pogodbe z izvajalcem že ob samem pričetku izvajanja del najprej sooči z dejstvom, da mora skleniti z izvajalcem aneksa h gradbeni pogodbi, ki občutno poveča pogodbeno vrednost in podaljša rok dokončanja del.

Pri izdelavi projektne do-

kumentacije (PGD-projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja in PZI-projekt za izvedbo) je izrednega pomena, da so v projektih in v projektantskem predračunu, ki je podlaga za zbiranje ponudb izvajalcev gradbenih in obrtniških del, zajeta vsa dela. V kolikor projektna dokumentacija ni izdelana celovito in ne zajema vseh potrebnih del, nastane tekom izvedbe del potreba po dodatnih delih.

Investitorji napačno sklepajo, da jim klavzula »ključ v roke« v gradbeni pogodbi z izvajalcem gradbenih in obrtniških del zagotavlja, da bo izvajalec zgradil objekt brez dodatnih del. Klavzula »ključ v roke« izključuje le viške in manjke tistih del, ki so zajeta v ponudbenem predračunu, nikakor pa ne izključuje dodatnih del, saj so dodatna dela tista dela, ki s pogodbo niso bila dogovorjena. Največ slabe volje med investitorji nastane prav zaradi večkratne potrebe po sklenitvi dodatkov (aneksov) k gradbeni pogodbi med samo gradnjo, ki podražijo investicijo in podaljšujejo rok dokončanja del.

Investitor si običajno sredstva za investicijo rezervira oziroma zagotovi (kredit) na podlagi projektne dokumentacije, torej pred pričetkom gradnje. Potreba po dodatnih delih pa nastane med samo gradnjo, kar predstavlja za investitorja velik problem. Ta problem je še posebej velik pri tistih investitorjih, katerih investicija je financirana tudi z evropskimi sredstvi, saj terja nastanek dodatnih del dodatna utemeljevanja. Neustrezna utemeljevanja lahko imajo za posledico izgubo evropskih virov financiranja. V tem primeru je tveganje za investitorja lahko usodno, saj investitor investicijo običajno financira s kreditom poslovne banke, ki ga po uspešno končani investiciji zapre s pridobitvijo evropskih sredstev. V primeru, če finančna konstrukcija temelji na pridobitvi evropskih virov, ki kasneje ne bi bili odobreni, mora investitor sam vračati kredit, kar lahko povzroči njegovo insolventnost in ga privede celo do osebnega stečaja.

POROK ZA STABILNOST IN VARNOST SO DOBRI TEMELJI

Tako kot so dobri temelji vsakega objekta podlaga za stabilnost in varnost tega objekta, je dobra projektna dokumentacija temelj za finančno stabilnost in varnost investicije. Lahko bi trdili, da so problemi pri izvajanju investicije v korelaciji s tem, ali imajo investitorji v fazi izdelave projektne dokumentacije ustrezno strokovno pomoč. Tudi sicer naše izkušnje kažejo, da imajo investitorji največ težav prav na področjih oziroma iz pogodb, ki so jih urejali sami oziroma pri katerih niso imeli strokovne pomoči. Vsekakor je za investitorje, ki sami nimajo strokovnega znanja za izvajanje investicije, nujno, da jim celotno investicijo, vse od izdelave projektne dokumentacije do razpisa za izbor najustreznejšega ponudnika za izvedbo del, priprave gradbene pogodbe in gradbeni nadzor, vodi strokovnjak, ki ima za to potrebno znanje in izkušnje. Investitor naj torej v svoje dobro najprej poskrbi za zaščito svojih interesov in naj v ta namen najprej sklene Pogodbo o svetovalnem inženiringu in šele nato Pogodbo o izdelavi projektne dokumentacije in Gradbeno pogodbo.

»DUŠAN PAVČNIK,
»DIPL. INŽ. EL., DIPL. EKON.;
odgovorni nadzornik,
»DR. CVETKA TINAUER,
direktorica in avtorica učbenika
Osnove obligacijskega prava

Nov in zdrav način pridelave hrane

Z uporabo biooglja lahko na ekološki in trajnostni način pridelujemo zdravo hrano.

Bioogljje je ekološki dodatek k tlom, ki omogoča, da po naravni poti trajno regeneriramo strukturo zemlje in povečamo njeno rodovitnost. Gre za nov pristop k uporabi starih metod, s katerim pomembno izboljšamo kakovost našega življenja, zmanjšamo uporabo naravnih virov, ublažimo emisije toplogrednih plinov in izboljšamo količino ter kakovost pridelka na naraven in trajnosten način.

Med raziskavami v Amazoniji so raziskovalci pred stoletji naleteli na obsežno območje črne zemlje, tako imenovane terra preta. Za njeno rodovitnost so zaslužni tamkajšnji staroselci, ki so pred tisočletji začeli nerodovitim tlom v območju pragozda, izpranim zaradi nenehnih padavin, dodajati kosti, iztrebke, oglje in keramične črepinje. Sčasoma je nastala več metrov debela rodovitna plast, ki še danes velja za eno najbolj rodovitnih prsti na svetu. Raziskave so pokazale, da vsebuje izredno velike količine ogljika, organske snovi in hranil, kot so dušik, fosfor in kalcij. Za takšno prst je značilna visoka mikrobiološka aktivnost in manjše izpiranje hranil, kar je velik problem v teh delih sveta. Ta prst je omogočala in še vedno omogoča kmetijstvo na sicer revnih tleh Amazonije. Zaradi

Dodano bioogljje poveča produktivnost in izboljša kakovost hrane.

njenih pozitivnih lastnosti tero preto v svetu že dolgo raziskujejo in poskušajo posnemati. Vendar je bila skrivnost njene uspešnosti uganka, dokler niso odkrili edinstvene sestavine – biooglja.

CELOVITA UPORABNOST

Bioogljje je v kmetijstvu neka kšna tiha revolucija, katerega pravilna uporaba v agronomiji trajnostno zmanjšuje uporabo gnojil in vode, poveča pridelok in pomaga pridelovati varno in zdravo hrano. Zaradi svoje sestave in strukture v tleh zadržuje vodo, minerale in hranilne snovi, pospešuje izgradnjo humusa, predstavlja optimalen habitat za koristne mikroorganizme in z vezavo ogljika v tleh uspešno pripomore k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Ogljik, vezan v bioogljje, namreč ostane

v tleh stoletja in se ne sprošča v ozračje kot CO₂. Bioogljje ima visok pH, zato lahko z njim uravnamo pH v tleh, kjer je prenizek. Prav tako bioogljje deluje kot zadrževalnik hranil v tleh, kjer ostaja stoletja in s tem pomembno zmanjša izpiranje hranil iz tal. Vse te lastnosti pa imajo za posledico zmanjšano uporabo pesticidov. Prav tako dodajanje biooglja zmanjša izpiranje hranil in mineralov v podtalnico. Iz tal nase veže težke kovine in pesticide – v tleh zmanjša njihovo biodostopnost.

Priporočeno je, da k tlom dodajamo samo aktivirano bioogljje. Če bi k tlom dodali neaktiviranega, bi namreč trajalo leto ali dve, da bi se v njem naselili mikroorganizmi, v vmesnem času pa bi s svojo sposobnostjo vezave hranil in vode lahko poslabšal rodovitnost. Raziskave so pokazale, da dodajanje biooglja k tlom, revna s hranili, poveča rast in pridelok tudi za dvakrat.

TRAJNOSTNI RAZVOJ NARAVE

Da je zadeva še kako aktualna v praksi, kaže dejstvo, da ima podjetje Sonnenerde iz sosednje Avstrije kot največji proizvajalec biooglja na svetu pogodbe s kmeti v Avstriji, ki bioogljje uporabljajo kot dodatek k gnoju in gnojevki ter kot dodatek k tlom za pridelavo poljščin po načelu ekološke predelave, le-te pa potem pogodbeno, neposredno od kmetov, odkupijo trgovske verige Spar in Billa po višji ceni. Poleg omenjenega krmo z njiv, obogatenih z bioogljem, uporabljajo za rejo živali. Živalim lahko bioogljje dodajamo tudi kot krmni dodatek, namenjen razstrupljanju, s tem pa posledično vplivamo na boljše zdravje živali in večje priraste. Uporaba biooglja v kmetijstvu in vrtnarstvu dokazano poveča produktivnost, zmanjša stroške in izboljša kakovost hrane. Ob tem ne smemo zanemariti dejstva, da en hektar zemlje, obogatene z bioogljem, nase veže tudi do okoli 40 ton CO₂. Vse skupaj pa predstavlja optimalen temelj za trajnostni razvoj narave in družbe.

» DR. BOŠTJAN GRABNER,
» MAG. TOMAŽ ŽOHAR

Za vse dodatne informacije se lahko obrnete na
www.eko-care.si.

Koriščenje investicijskih olajšav

Da ne boste plačali več davka, kot je potrebno!

V kolikor ste v preteklih letih investirali, obvezno preverite, ali imate v davčnem obračunu upoštevane davčne olajšave na še neizkoriščene investicijske olajšave. Če jih boste pozabili upoštevati v prvem letu vstopa v računovodstvo, jih v naslednjih letih ne boste mogli več izkoristiti in boste zato plačali več davka, kot je potrebno (in to ne samo zaradi večje davčne osnove, ampak tudi zato, ker lahko padete v višji dohodninski razred in s tem v višji odstotek obdavčitve!). Popravek davčnega obračuna lahko izvedete najkasneje do 31. maja 2015.

Nekatere kmetije so pred

vstopom v obvezno računovodstvo že izkoristile del investicijskih olajšav. Neizkoriščeni deli investicijskih olajšav, ki so jih realizirali posamezni člani kmečkega gospodinjstva v letih 2009–2013, se v davčnem obračunu za leto 2014 združijo in prikažejo na ravni kmečkega gospodinjstva.

Praviloma vloge za koriščenje preostanka investicijskih olajšav ni potrebno ponovno vlagati, ker postopek izvede finančni organ samodejno. To pomeni, da se pri izračunu davčne osnove še neizkoriščene investicijske olajšave avtomatično upoštevajo.

Naše računovodske pi-

sarne, ki delujejo v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, so ugotovile, da ta avtomatizem v praksi ne deluje, in opozarjajo, da morate kmetje, ki ste v preteklih letih investirali, na izpostavah Generalnega finančnega urada pridobiti podatke o še neizkoriščenih investicijskih olajšavah članov kmečkega gospodinjstva v letih 2009–2013.

Podatki, ki jih mora v davčni obračun vnesti vaš računovodja, se nahajajo na obrazcu 7a Podatki v vezi z olajšavo za investiranje po 66 a členu ZDoh-2 (po 1-1-2012). Obrazec dobite pri vašem izbranem računov-

odju, izpolniti pa ga morajo na izpostavi GFU.

Če tega ne boste uredili letos, ste v naslednjih letih izgubili vse neizkoriščene davčne olajšave iz obdobja 2009–2013 in boste plačali več davka, kot je potrebno.

Zato vam svetujemo, da pri svojih računovodjih obvezno preverite, ali imate v davčnem obračunu vaše kmetije upoštevane neizkoriščene davčne olajšave. Če jih nimate, je do 31. maja 2015 potreben popravek davčnega obračuna.

» MAG. SIMONA HOJAK
» IN BARBARA TRUNKELJ

KAM PO NASVET?

Izračun najugodnejšega načina obdavčitve zaupajte računovodskim in kmetijskim strokovnjakom, ki delujejo v okviru KGZS.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Gospodinjstva ul. 6, 1000 Ljubljana

Barbara Trunkelj
Telefon: 01 513 66 44
barbara.trunkelj@kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana
Gospodinjstva ul. 6, 1000 Ljubljana

Vesna Velikonja
Telefon: 01 513 07 28
vesna.velikonja@lj.kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica
Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica

Zorko Kaltnekar
Telefon: 05 33 51 203
zorko.kaltnekar@go.kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Celje
Trnovljanska cesta 1, 3000 Celje

Anka Luskar
Telefon: 03 425 55 17
anka.luskar@ce.kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Maribor
Vinarska 14, 2000 Maribor

Anita Kovačič Kogal
Telefon: 02 228 49 21
anita.kogal@kmetijski-zavod.si

Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
Šmihelska 14, 8000 Novo mesto

Mateja Zajc
Telefon: 07 373 05 80
mzajc@gov.si

Kmetijsko gozdarski zavod Kranj
Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj

Darja Šenk
Telefon: 04 280 46 23
darja.senk@kr.kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota
Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota

Andreja Horvat
Telefon: 02 539 14 44
tjasa.vercic@gov.si

Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj
Ormoška 28, 2250 Ptuj

Stanislav Leskovar
Telefon: 02 749 36 09
stanislav.leskovar@kgz-ptuj.si

V računovodskih pisarnah kmetijsko-gozdarskih zavodov KGZS se lahko naučite določena računovodska opravila izvesti sami in se prek spletnega programa Gospodar aktivno vključiti v vodenje lastnega računovodstva. S programom Gospodar lahko tudi izdajate e-račune.

Poziv članom za podporo sprememb

Svetniki KGZS sprejeli poročilo dela KGZS za leto 2014 in podprli prizadevanja KGZS za spremembo zakonodaje.

Konec marca je na deveti redni seji svet Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) obravnaval poročilo o delu KGZS v letu 2014, letna poročila o delu kmetijsko-gozdarskih zavodov, Zavoda za certifikacijo gozdov in Inštituta za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu. Potrdil je tudi letno poročilo o delu območnih enot in poročilo nadzornega odbora KGZS.

KGZS je pri svojem delu v minulem letu največ pozornosti namenila pripravi programa za razvoj podeželja za obdobje 2014–2020. Vzporedno s tem je KGZS budno spremljala dogajanja in spremembe pri zakonih, ki so povezani s kmetijstvom. V večini primerov so bile pobude in pripombe KGZS sprejete, kar je pripomoglo k blažjim obremenitvam kmetijstva. V skladu s svojim poslanstvom je KGZS dejavno izvajala promocijo kmetijstva, svojim članom nudila pravno in drugo svetovanje, medtem ko so svetovalne službe v okviru KGZS, kot vsako leto, z izobraževanjem, svetovanjem in drugimi storitvami skrbele za razvoj slovenskega podeželja. KGZS se je tudi dejavno vključila v odpravo posledic žleda z zaposlitvijo delavcev prek javnih del.

Največ pozornosti na seji so člani sveta namenili dejavnostim KGZS pri zbiranju podpisov podpore za spremembo zakonov o dohodnini in skladu kmetijskih zemljišč in gozdov. Svet KGZS je tako podprl oba predloga zakona in pobudo, da se predloga zakona vlo-

Člani sveta so želeli iz prve roke izvedeti, zakaj nekateri predlogi zbornice niso bili upoštevani in kakšne so možnosti, da se komaj sprejeti in potrjen program kmalu lahko spremeni.

žita s podporo volivcev. Hkrati so pozvali člane KGZS in ostale zainteresirane volivce, da zakonodajno pobudo podprejo s podpisom obrazca podpore.

Svetniki so v nadaljevanju seje razpravljali o kar nekaj predlogih zakonov, ki so v postopku sprejemanja. Svet KGZS se je med drugim seznanil z informacijo o vsebini predloga Zakona o potrjevanju računov in odločno nasprotoval rešitvam v zakonu, ki bodo nesorazmerno obremenile kmetijske dejavnosti manjšega obsega.

ODPRAVITI NERODNOSTI SPREJETEGA PROGRAMA

Sredi marca pa je na drugi izredni seji svet Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) obravnaval sprejeti program razvoja podeželja (PRP) za obdobje od 2014 do 2020. Na seji je sodeloval tudi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan s svojimi sodelavci, ki so kasneje tudi odgovarjali na vprašanja svetnikov.

Kot je v uvodu seje dejal predsednik KGZS Cvetko Zupančič, so se člani sveta

zbrali na izredni seji zato, ker je še vedno kar veliko nejasnosti, kaj bodo novi ukrepi prinesli slovenskemu kmetu. Zato so želeli iz prve roke izvedeti, zakaj nekateri predlogi zbornice niso bili upoštevani in kakšne so možnosti, da se komaj sprejeti in potrjen program kmalu lahko spremeni.

Minister je v uvodu predstavil prizadevanja ministrstva, da so v najkrajšem času pripravili ustrezen PRP, ki je bil sprejemljiv za večino v Sloveniji in tudi za Bruselj. Pri tem je omenil veliko pomoč strokovnih služb na zbornici. Sicer pa na ministrstvu sedaj pregledujejo programe drugih držav, da bi jih lahko primerjali z našim in morda izmenjali izkušnje pri njihovem uresničevanju. Prav tako zbirajo predloge za dodatne ukrepe po posameznih sektorjih, da bi s tem nadomestili nekatere nerodnosti sprejetega programa.

Direktor KGZS Branko Ravnik je predstavil stališča in pripombe, ki jih je imela zbornica na predloge programa, in kako je potekalo usklajevanje

mnenj med ministrstvom ter zbornico. Na kratko je tudi povzel vsebinske pripombe na program in predlagal, da se v avstrijskem PRP podrobno preveri, če je kakšna rešitev, ki bi bila ustrezna tudi za nas.

V nadaljevanju seje so predstavniki ministrstva odgovarjali na vprašanja svetnikov, ki so opozorili na konkretne težave, s katerimi se srečujejo pri uvažanju programa. Skupna točka vseh vprašanj oziroma pripomb je bila, da je še vedno kar nekaj nejasnosti, kaj bodo prinesli novi ukrepi. Zaradi sprememb je med kmeti kar nekaj bojzani, da bodo kmetije z novim programom dobile manj sredstev kot doslej. Zato so na koncu svetniki soglasno pozvali ministrstvo, da upošteva pripombe KGZS in nadgradi obstoječe ukrepe KOPOP tako, da bodo omogočili vključitev živinorejskih kmetij na travinju v hribovitih območjih.

»ROBERT PEKLAJ

Podeželje v mestu

Ljudje so spoznali, da tukaj lahko kupijo dobro hrano.

Prvo letošnje Podeželje v mestu Ljubljana je za nami, Pogačarjev trg je žarel v soncu, obiskovalcev je bilo veliko in vzdušje je bilo res odlično. Tokrat se je predstavilo 45 kmetij, kulturni

program je povezoval **France Peternejl**, navduševala je skupina ljudskih pevcev in godcev **Stari prijatelji s Kicarja**, o pomenu velike noči pa je spregovoril ljubljanski stolni župnik

Pridi med 4. in 9. majem na Breg v Ljubljani in

Okusi EU

Ste se kdaj vprašali, kaj je pomen evropske zaščite slovenskih lokalnih in tradicionalnih jedi? Vas morda zanima, kako takšne jedi prepoznate? Ali pa, kako deluje pravična trgovina in kako nas hrana povezuje?

Pridružite se nam na dogodkih **Okusi EU**, ki bodo potekali v Tednu Evrope, **med 4. in 9. majem 2015**, pred predstavništvom Evropske komisije v Sloveniji **na Bregu v Ljubljani**.

Vsak dan med 10. in 18. uro.

Vabljeni, da spoznate, okusite in tudi kupite zaščitene slovenske izdelke, za katere so proizvajalci že prejeli certifikat, ki je zagotovilo za njihovo pristnost. Sodelujete lahko v brezplačnih delavnicah priprave hrane in se seznanite z ekološko ter lokalno pridelavo hrane, pomenom čebel in zelišč ter ob pitju pravične kave spoznajte koncept pravične globalne trgovine. Letos namreč praznujemo tudi prvo evropsko leto, posvečeno mednarodnemu razvojnemu sodelovanju.

Okusi EU bodo tako izpostavili pomen zaščite posebnih lastnosti hrane in izdelkov lokalnega izvora, zaščite geografskega porekla in tradicionalnih načinov pridelave ter predelave. Predstavili bodo pomen označb kakovosti, ki jih pridelovalci lahko zaščitijo na ravni Evropske unije. Obenem bodo širili pomen označb za potrošnike z vidika zagotovitvenega izvora, postopka pridelave in predelave. Med drugim bodo ponudili tudi napotke, kako razviti socialno podjetniško idejo.

Poseben program dejavnosti bo pripravljen za otroke in vse vedoželjne. Okušanje bodo vse dni spremljale dodatne dejavnosti v hiši Evropske unije na Bregu 14, ki jih pripravlja predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji v sodelovanju s partnerji. Več o dogajanju najdete na spletni strani predstavništva in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije www.kgzs.si, ki sodeluje pri organizaciji dogodka.

Se srečamo na Bregu!

in prošt **Jožef Lap**.

Podeželja v mestu imajo dolgo tradicijo. Letos je že deset let, odkar na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije organiziramo te »praznike slovenske podeželske kulinarike«. Seveda dogodkov ne bi bilo brez naših članov in številnih ljubiteljev podeželja, ki pridejo s praznimi in odhajajo s polnimi nakupovalnimi torbami. Nekateri ostanejo dolgo, prisluhnejo ljudskim pevcem in včasih tudi zapelejo. Kramljajo s kmetkami in kmeti ter z njimi tkejo prijateljstva. Okus podeželja odnesejo domov in tržni dan se konča.

Ena od tistih, ki že deset let sodeluje na dogodkih Podeželje v mestu, je **Cvetka Krabonja**. »Svoje izdelke tržim tudi prek meja Slovenije, ves čas pa sem zvesta Podeželju v mestu,« rada pove Cvetka, ki slovi predvsem po svojem sadnem kruhu, za katerega je prejela številne znake kakovosti Dobrot slovenskih kmetij. Pravi tudi, da jo veselijo kupci, ki vedno znova prihajajo na Podeželje v mestu: »Ljudje so spoznali, da tukaj lahko kupijo dobro in zdravo hrano, a brez Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije takega podeželja zagotovo ne bi bilo. Res sem vesela, da se zbornica trudi za nas, nas opozarja in usmerja.«

»Podeželje v mestu za našo kmetijo pomeni začetek prodaje vina in mesnih izdelkov,

ki jih pridelujemo na kmetiji na Bizeljskem. Po desetih letih smo razširili prodajo po celi Sloveniji. Seveda moraš biti rojen za ta posel, ni lahko, tako kot v nobenem poslu. V desetih letih se je precej spremenilo. Z vidika prodajalca opažam predvsem upad kupne moči. Žal je vedno več ljudi, ki nimajo denarja,« pravi **France Vaupotič** s kmetije Vaupotič Cestnik.

Tudi člani kmetije Vargazon s Prekmurja na Podeželju v mestu sodelujejo že deset let. »Podeželja v mestu so dogodki, ki prinašajo članom kmetijsko-gozdarske zbornice korist, organizatorji se trudijo, da prideš v središče mest, za vse ostalo je poskrbljeno in na dogodkih se nekaj proda,« meni **Daniel Vargazon** in dodaja: »Vedno je treba prodajati, biti prisoten, strankam in mimoidočim predstaviti, ponuditi. Mi imamo prleško tunko, ki je geografsko zaščitena. Jo je pa seveda treba predstaviti, da jo ljudje spoznajo.«

V letu 2015 bodo Podeželja v mestu potekala še 18. aprila, 9. maja in 5. septembra v Ljubljani, 6. junija v Kopru in 10. oktobra v Mariboru. Lepo vabljeni, da na njih sodelujete ali jih obiščete. Razpis s pogoji sodelovanja in več o dogodkih najdete na spletni strani www.kgzs.si. Lepo vabljeni!

»TATJANA VRBOŠEK

Kar sejemo, to žanjemo

Na Čebelarški zvezi Slovenije (ČZS) se dobro zavedamo pomena ohranjanja okolja, saj je ravno narava tista, ki nas lahko bogato nagradi in nam ponuja izobilje vsega, kar potrebujemo za življenje.

Ohranjanje ajde, ki so jo še pred pol stoletja pridelali v velikih količinah, in posledična skrb za čebele, pomen lokalno pridelane hrane, osveščanje otrok ..., vse to so vrednote, ki jih želimo obuditi. V ta namen smo zasnovali projekt Kar sejemo, to žanjemo, kar je že stara modrost, ki smo jo želeli skozi potek celotnega projekta, ki je trajal praktično vse leto in se bo nadaljeval tudi letos, posebej poudariti.

K sodelovanju smo povabili kmetijske šole, ki razpolagajo z obdelovalnimi površinami. Le-te so svoje sodelovanje z veseljem potrdile. Kmetijske šole so sodelovale na okrogli mizi o ajdi, pri organizaciji dogodkov ob setvi, cvetenju in žetvi ajde in na zaključni prireditvi na sejmu Narava, zdravje.

Ohranjanje ajde, skrb za čebele, pomen lokalno pridelane hrane, osveščanje otrok ... so vrednote, ki jih želijo obuditi v okviru projekta Kar seješ, to žanješ.

Izobraževalni center Piramida Maribor in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

Namen projekta je spodbuditi setev in žetev medovite ajde, želimo spodbuditi uživanje izdelkov iz ajde in povečati prepoznavnost ajde, kar predstavlja priložnost tako za kmete, čebelarje kot tudi potrošnike.

Partnerji, ki so aktivno vključeni v projekt: Biotehniški center Naklo, Grm Novo mesto, Biotehniška šola Rakičan, Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti v Celju, Šolski center Šentjur, Biotehniška šola Ptuj,

K sodelovanju smo povabili tudi otroke, ki smo jih želeli spodbuditi k razmišljanju o pomenu narave, varovanju okolja, vode, pomenu čebel ... Otroci, stari od 9 do 12 let, so sodelovali na natečaju za najbolj izvirne,

domiselne, pristne likovne izvedbe na natečaju. V počastitev dneva Zemlje in ob koncu natečaja **Kar seješ, to žanješ**, organiziramo dogodek v Mozirskem gaju, kjer bo ČZS, JSSČ **24. aprila 2015 ob 14. uri** v sodelovanju s ČZ SA-ŠA, ČD J. G. Mozirje in EHD Mozirski gaj pripravila slovesno razglasitev zmagovalcev. Na podlagi izbranih motivov je nastala igra spomin, zmagovalci natečaja pa so tako postali soustvarjalci te miselne igre.

V letošnjem letu bomo v okviru projekta **Kar sejemo, to**

žanjemo nadaljevali s spodbujanjem sejanja medovite ajde. Zopet bomo k sodelovanju povabili kmetijske šole. Mladim, ki se izobražujejo na kmetijskih šolah, želimo predstaviti pomen sejanja medovite ajde.

V času cvetenja bodo dijaki spremljali obisk čebel, opraševanje, velikost rastlin, vremenske razmere in seveda tudi pridelek. Vse to bodo izvajali pod strokovnim vodstvom mentorjev. Meritve se bodo izvajale v času rasti. Predvsem bomo veliko pozornosti namenili opazovanju ajde v času cvetenja. Želimo izvedeti, kako na različnih območjih Slovenije uspevajo iste sorte medovite ajde.

V projekt se bodo vključile kmetijske šole z različnih območij Slovenije, zato bomo z zanimanjem spremljali meritve in rezultate meritev na posameznih območjih in jih aplicirali širše, na celotno Slovenijo. Poiskali bomo razlike in skupne točke med šolami in regijami. Ob zaključku bomo organizirali dogodek, ki bo namenjen predstavitvi rezultatov skupnega dela, katere bomo predstavili strokovni in širši javnosti.

»NATAŠA KLEMENČIČ
ŠTRUKELJ

www.kupujmodomace.si

**KUPUJMO
DOMAČE!**
KGZS

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij

Poziv pridelovalcem oljk

Na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ugotavljamo, da veliko število pridelovalcev oljk in oljčnega olja ni seznanjenih z obveznostmi prijav in sporočanja podatkov v registre, ki jih vodimo. Vsi zbrani podatki v registrih služijo izključno namenu spremljanja stanja v panogi, sporočanju podatkov Evropski komisiji in zagotavljanju varnosti ter kakovosti oljčnega olja.

Zato pozivamo vse oljkarje, ki imajo v uporabi najmanj 1000 m² oljčnikov, da:

1. Oljčnike vpisejo v register kmetijskih gospodarstev

Vpis oljčnikov se izvede na upravni enoti (UE Koper, UE Izola, UE Piran, UE Ajdovščina, UE Nova Gorica, UE Sežana).

2. Prijavijo pridelek oljk in oljčnega olja ter namiznih oljk

Pridelek oljk in oljčnega olja ter namiznih oljk so dolžni prijaviti vsi nosilci kmetijskih go-

spodarstev (oljkarji), ki imajo v uporabi najmanj 1000 m² oljčnikov. Prijavo pridelka oljk in oljčnega olja ter namiznih oljk oddajo na upravni enoti najpozneje do 15. februarja v letu, ki sledi letu obiranja oljk.

3. Vpišejo dejavnost pridelave oljk v register obratov

Oljkarji, ki nameravajo svoje proizvode dajati na trg, morajo (ne glede na obseg pridelave oljk) izvesti vpis obrata na pristojnem območnem uradu

Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UO Koper, Trg Brolo 4, ali UO Nova Gorica, Tolminskih puntarjev 4). Izjema so tisti oljkarji, ki so/bodo vlogo za registracijo oddali skupaj z zbirno vlogo v skladu s predpisom, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike. Obrazec za registracijo je na voljo na www.uvhvvr.gov.si.

POZIV OLJARNAM

Na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ugotavljamo, da veliko število pridelovalcev oljčnega olja ter obratov, ki se ukvarjajo s predelavo oljk, ni seznanjenih z obveznostmi prijav in sporočanja podatkov v registre, ki jih vodimo. Vsi zbrani podatki v registrih služijo izključno namenu spremljanja stanja v panogi, sporočanju podatkov Evropski komisiji in zagotavljanju varnosti ter kakovosti oljčnega olja.

Zato pozivamo vse oljarne, da:

1. Oljarne vpisejo v register obratov

Oljarne, ki svoje živilske dejavnosti še nimajo registrirane, morajo izvesti vpis svojega obrata. Vpis se izvede na pristojnem območnem uradu Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UO Koper, Trg Brolo 4, ali UO Nova Gorica, Tolminskih puntarjev 4). Obrazec za registracijo je na voljo na www.uvhvvr.gov.si.

2. Sporočajo podatke o količini predelanih plodov oljk ali oljčnih tropin in količini pridobljenega oljčnega olja

Podatki o količini predelanih plodov oljk ali oljčnih tropin in količini pridobljenega oljčnega olja se sporočijo na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Ti podatki se sporočajo v obdobju obiranja oljk do petega dne v mesecu za količine, predelane ali pridobljene v predhodnem mesecu.

KRMNE POLJŠČINE ZA KMETOVALCE

TDM 1

Za intenzivno košno-pašno rabo na lahkih tleh.

TDM 2

Za intenzivno košno-pašno rabo na srednje težkih tleh.

TDM 3

Za intenzivno košno-pašno rabo na težkih tleh, tudi za hribovita območja.

TRAVNIK S ČRNO DETELJO

Kompleksna travno-deteljna mešanica za košno rabo.

SOČA IN KRIMA

Obloženo seme lucern s simbiotsko bakterijo *Rhizobium*.

NJIVA 2 5% LUCERNE

IN 25% ČRNE DETELJE
Kompleksna deteljno-travna mešanica.

VRANEC

Mešanica za konje.

PAŠNIK

Travno-deteljna mešanica za pašno rabo.

TRAVNIK BREZ DETELJE

Kompleksna travna mešanica za košno rabo.

Naše seme - vaš uspeh!

STROKOVNO SVETOVANJE NA TERENU: Gorenjska, Primorska, Osrednja Slovenija, Aleš Volčič, 031 472 809
Pomurje, Dušan Ozvatič, 031 804 975 Štajerska, Koroška, Dolenjska, Drago Strmšnik, 031 266 363

www.semenarna.si

Topla hrenova omaka

Hren sicer na različne načine uživamo v velikonočnem času, je pa to odlično živilo, ki vsebuje gorčična olja, veliko vitamina C in vitamine skupine B. Med drugim pospešuje prebavo in prekrvavitev, razkužuje in je odlični spomladanski čistilec organizma ter odganjalec utrujenosti. Po ljudskem izročilu hren kopljemo iz zemlje v mesecih, katerih imena se končajo na r, torej od septembra do februarja. Takrat so korenine najbolj polne sokov, ki jih zaradi rasti kasneje izgubijo.

Na Turistični kmetiji Gačnikov hram iz Loč pri Poljčanah pripravljajo res odlično toplo hrenovo omako, ki se prileže pri nedeljskem kosilu, ko morda zaužijemo malce več mastne hrane.

Za njeno pripravo potrebujemo:

- 2 žemlji,
- 0,5 l mesne juhe,
- 2 dag masla,
- hren,
- sol, poper,
- kislo smetano,
- ščep sladkorja,
- limonin sok.

Pripravimo jo takole:

Na maslu svetlo prepražimo na koščke narezani žemlji, zalijemo z juho in razkuhamo. Zmešamo s paličnim mešalnikom. Dodamo naribano hrenovo korenino ali hren iz kozarca, solimo in popramo. Omako izboljšamo z dodatkom kisle smetane, ščepcem sladkorja in limoninim sokom. Ponudimo s kuhano govedino in praženim krompirjem.

Dober tek!

Več receptov najdete na spletni strani www.zarazvojpodezelja.si.

Nagradna uganka

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. maja na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjna 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo ZBIRNA VLOGA. Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev: Milan Glavač, Krmelj; Eva Šifrer, Medvode; Zinka Sotler, Sromlje; Ani Kramžar, Podkum; Jožica Hajnšek, Pristava pri Mestinju. Čestitamo!

Zrnata stročnica	■						
Hrup	■						
Izbrana družčina	■						
Bohinjski sir ostrega vonja in pikantnega okusa	■						
Organ vida	■						
Bedak	■						
Model Oplovega avtomobila	■						
Obdeluje zemljo	■						
Krajša oblika imena Amalija	■						
Otok, na katerega so izgnali Napoleona	■						
Znamka na Madžarskem izdelanih traktorskih gum	■						
Otroško »delo«	■						
Pri nas najbolj razširjena sadna vrsta	■						
Sprednji del glave	■						

**POHITITE,
KVOTA ZA
KREDITE JE
OMEJENA**

**V Deželni banki Slovenije
podpiramo projekte s področja
varovanja okolja, varčevanja z energijo
in obnovljivih virov energije.**

Za vaše zelene investicije
smo pripravili ugodno financiranje
v obliki EKO KREDITA z ročnostjo do 5 let
in vrednostjo do 25.000 EUR.

Preverite ponudbo na tel. št. 01 4727 391 ali
v 85 poslovalnicah banke po vsej Sloveniji in
na spletni strani www.dbs.si.

 DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

RASTLINJAKI PO MERI

Profilplast, d. o. o.
Zavrh nad Dobro 10, 3204 Dobrna
T: 03 781 80 33
www.profilplast.si

2,2 x 4,8 m

3 x 4 m
244 eur

Za naročilo in informacije pokličite ali pišite na e-naslov:
profilplast@profilplast.si **031 675 639**

Dostava po pošti 30,5 EUR.

Rastlinjak je primeren za celoletno gojenje vrtnin; od zgodnjepomladnih, poleti za paradižnik, do jesensko-zimskih setev. Izdelamo ga po vaši meri in pošljemo po pošti na dom. Menja se le folija na pet do osem let.

Samodejno odpiralo strešnega okna – priporočamo za vsak rastlinjak.

NOVO Založba Kmečki glas

Darja Kocjan Ačko

POLJŠČINE

– pridelava in uporaba

V knjigi so predstavljene najpomembnejše poljščine. Opisane so značilnosti posamezne rastline, njeno mesto v njijskem kolobarju, način pridelave, možnosti uporabe in druge zanimivosti.

200 strani, 17 x 23,5 cm, broširano. Cena: 17 EUR, poštnine ne zaračunamo
Naročanje: 01 473 53 79 - karmen@czd-kmekciglas.si, www.kmekciglas.com

KATERI BO VAŠ?

TD5.85+ (63kW / 86KM) ŽE ZA
34.130 EUR
Z DDV

TD5+

T4
DUAL COMMAND™

T4.85 DC (63kW / 86KM) ŽE ZA
38.500 EUR
Z DDV

Pooblašteni prodajalci: AVTOCENTER Omčič, tel: (02) 741 64 11
KMETIJSKI CENTER LAH, Komenda, tel: (01) 834 20 80 / JAKŠE SAMO s.p., Šenjinej, tel: (07) 300 13 09
PATRIKS, d.o.o., Dobrovo v Brdih, tel: (05) 330 87 40 / KOVAČ ROBERT, s.p., Munka Sobota, tel: (041) 736 152, (031) 304 940

ITRO, d.o.o., PE Štore • Železarska c. 3, 3220 Štore • tel. (03) 780 57 12 (14, 15) • www.newholland.si

SREDSTVA ZA ODGANJANJE DIVJADI "KEMIČNA OGRAJA"

Škode od **DIVJIH PRAŠIČEV, SRNJADI** ter **JELENJADI**
se iz leta v leto **DRASTIČNO POVEČUJEJO!**

Zato vam predstavljamo koncentrat v spreju
STOP PRAŠIČ, ki je namenjen zaščiti
TRAVNIKOV, NJIV, SADOVNJAKOV, VRTOV, ...
pred parkljesto divjadjo (**SRNJAD, JELENJAD, DIVJI PRAŠIČ**)

ENOSTAVNA UPORABA!

“MOJA KMETIJA, MOJ PONOS”

Naše stranke so srečni in ponosni kmetje. ZAKAJ? Ker uporabljajo zanesljive, visokorodne koruzne hibride, ki pomagajo pri uspešnem kmetovanju iz leta v leto.

www.slovenia.pioneer.com

DuPont ovalni logotip je blagovna znamka DuPonta.®, TM, SM Blagovne Znamke in storitvene znamke Pioneer. ©2015 PHII.

Pioneer hibridi koruze za setev 2015

Na različnih področjih celotne Slovenije testiramo naše hibride, kar kmetovalcem zagotavlja doseganje zanesljivih, visokih in kvalitetnih pridelkov. V sušnem letu 2013 in mokrem letu 2014 so Pioneer hibridi bili zmagovalci, predvsem hibridi iz skupine Optimum® AQUAmax®, ki dajejo zanesljivost v proizvodnji.

Naša prednost je kvaliteta semena, izjemni hibridi preizkušeni lokalno v najboljše mreži poskusov, ki se izvajajo strokovno ter dokazana kvaliteta zrna in silaže.

V letu 2014 smo prebili mejo 23 ton suhega zrnja na Primorskem s hibridom PR31Y43 in sicer 23.060 kg /ha.

Šampioni Pioneer za setev 2015

P9074 FAO 300 NOVO izjemen pridelek zrnja	P9175 FAO 320 št. 1 na lahkih tleh Optimum® AQUAmax®
P9241 FAO 350 absolutni zmagovalec, silažni šampion in Optimum® AQUAmax®	P9721 FAO 390 kvaliteta silaže, silažni šampion
PR37N01 FAO 390 vodilni v Sloveniji, silažni šampion	P9903 FAO 400 NOVO Optimum® AQUAmax®, silažni šampion
P0216 FAO 430 brez konkurence, silažni šampion in Optimum® AQUAmax®	P1114 FAO 550 izjemen hibrid za Primorsko v zrnju in top silažni šampion

Elitni hibridi Pioneer

P8567 FAO 300 izjemna ekonomičnost	PR38A79 FAO 330 prvi v Sloveniji, zrnje
PR38N86 FAO320 nizka vlaga	PR38Y34 FAO 320 poltrdinka, brez konkurence
P9400 FAO 340 univerzalni hibrid	PR38A24 FAO 380 zanesljiv hibrid
P9494 FAO370 zmagovalec na lahkih tleh	P9915 FAO 400 top silažni šampion

Posebej lahko naročite seme tretirano z Mesuroolom, kot odvrčalo za ptice ali pa »Premium Seed Treatment«.

»PREMIUM SEED TREATMENT« Seme tretirano s FFS proti talnim škodljivcem in z odvrčalom za ptice. Seme s to oznako je najvišje kakovosti.

BIO SEME: P8000 FAO 280 izjemna, trda zobanka in najrodovitnejši P9241 FAO 350

Dodatno v ponudbi

Pioneer Soja sorta PR91M10 NOVO za setev v letu 2015.

Visoko-oljna sončnica z izjemno kvaliteto olja PR64H32 in progasta za ptice PR64B24.

Kupite 8 vreč 25m MK in Pioneer jakna je vaša.

Količinski popust:

Ob nakupu 16 vreč in več dobite še poseben popust in sicer 1,00 EUR za vsako vrečo.

Kako v klub in do bonitet: vprašajte v vaši trgovini ali na naši internet strani <http://slovenia.pioneer.com>, tel.: 02 521 36 20.